”Vår främsta bundsförvant och konkurrensfördel är advokatetiken.”
Tomas Nilsson, Advokatsamfundets ordförande

Advokaten

TIDSKRIFT FÖR SVERIGES ADVOKATSAMFUND

NUMMER 6 2009 ÅRGÅNG 75

Fokus: Skiljeförfarande

Konfliktlösning ställd på sin spets

Migrationsverket ser över rutinerna för förskott

Domare praktiserar på advokatbyrå

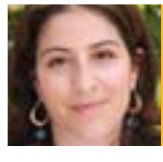

Dilsa Demirbag-Sten skriver om hur demokratin ska värnas

ELITE HOTELS
OF SWEDEN
Vi är Advokat-
samfundets
hotellpartner
Hos oss bor du till förmånliga avtalspriser och vi hjälper dig gärna med din byrås möten och konferenser. Välkommen!
www.elite.se
0771-788 789

Innehåll Nr 6 · 2009

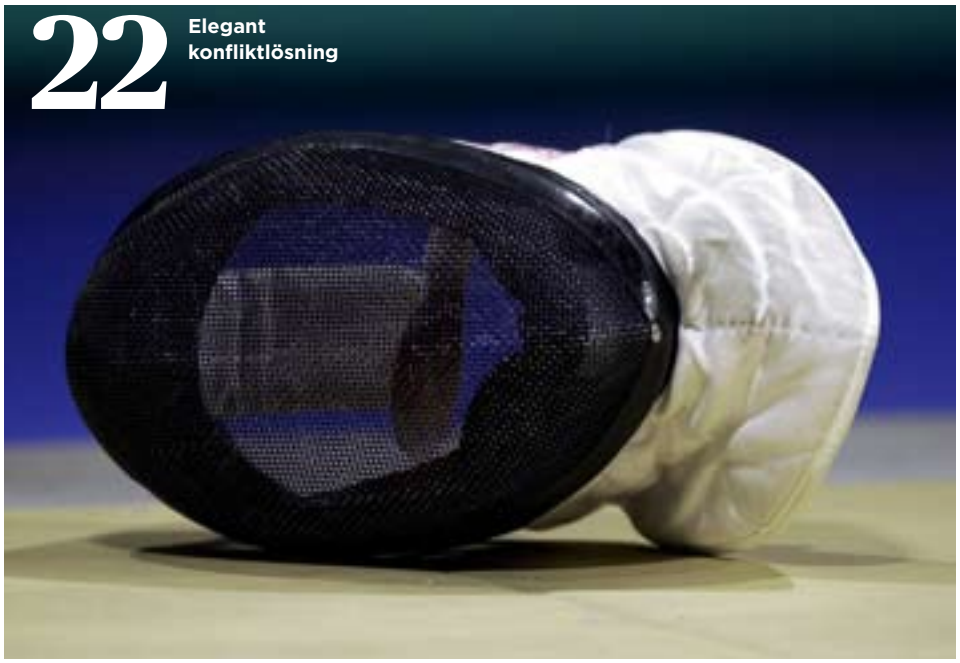

22 Elegant konfliktlösning

9

20

”De här brotten är så stora, problemen så gigantiska, att vi på något sätt inte längre uppfattar dem som brott.”

Jerzy Sarnecki **16**

LEDAREN 4
Mitt sommarlov

NYHETER & REPORTAGE 6
6 Migrationsverket ser över förskottsrutiner
7 Hemliga polisdokument i händerna på kriminella
8 Mentorprojekt gav perspektiv på chefsrollen
9 Domare praktiserar på advokatbyrå
10 **VÄRLDEN:** Vietnamesisk advokat anhållen
12 Advokatsamfundets fullmäktigemöte
16 The Stockholm Criminology Symposium

GÄSTKRÖNIKAN 20
DILSA DEMIRBAG-STEN, Advokatsamfundets journalistpristagare, skriver om hur demokratin ska värnas.

FOKUS 22
SKILJEFÖRFARANDE. Sedan länge är skiljeförfarande näringslivets favoritmetod för att hantera tvister. Men skiljeförfarandet har förändrats, och allt fler ifrågasätter om fördelarna med metoden är lika uppenbara numer. Dessutom hårdnar den internationella konkurrensen om uppdragen.

DEBATT 32
32 Mikael Niklasson, advokat Helsingborg: ”Sätta annan i sitt ställe?”
32 Tomas Nilsson, Advokatsamfundets ordförande: ”Frågan är felhanterad”
33 Advokaterna Erik Reveman, Mats Wikner och Tove Rolfsdotter: ”Vi hade förväntat oss ett mer konkret svar”

AKTUELLT 35
35 Unga advokater och jurister möttes på samfundet
35 Dags för Tällbergdagarna
36 **MÅNADENS ADVOKAT:** Claes Zettermarck
37 **BIBLIOTEKET:** Ny litteratur och lästips

SAMFUNDET 38
38 Vägledande uttalande
39 Disciplinärenden
43 Nya ledamöter och remisser

FOTO: JAN-ERIK HENRIKSSON/SCANPIX (MASK) TOM KNUTSON (DEMIRBAG-STEN)

ANNE RAMBERG

Mitt sommarlov

VAD JÄTTESKÖNT MITT SOMMARLOV SKA BLI. Då är man ledig hela långa dan. Och alla människor vill ut på landet. Och nästan ingen vill gå kvar i stan. Så sjöng Anita Hegeland i min barndom. Och det gäller väl än. Mitt eget sommarlov inleddes med att jag tillsammans med presidiet i IBA var inbjuden till Seoul i Sydkorea för att tala om the ”rule of law” vid ordförandenas i de asiatiska advokatsamfunden årliga sammankomst. Det blev en tankeväckande upplevelse. Man kunde notera att den sydkoreanska advokatkåren åtnjuter mycket stor samhällelig respekt. Vi välkomnades av premiärministern, ordförandena i de högsta domstolarna, ordföranden i motsvarigheten till vårt justitieutskott och av Seouls borgmästare. Bland deltagarna märktes representanter från nästan alla asiatiska länder, liksom från Australien och Nya Zeeland. I många av dessa länder känns de aktuella frågorna igen. Det kan gälla allt från advokatetik, access to justice, rättssäkerhet till konkurrensfrågor.

När man däremot lyssnar till de mycket allvarliga problem som kollegerna i Bangladesh, Nepal eller Burma dagligen möter, inte sällan med risk för sina egna liv, står det klart hur oerhört viktigt det är med solidaritet och stöd från advokater och advokatorganisationer i andra länder, också från dem som ligger långt borta. Dessa kolleger visade en påtaglig stor tacksamhet för att den internationella advokatkåren uppmärksammar deras situation.

En deltagare på konferensen var ordföranden i Ho Chi Minh Bar i Vietnam. Han hade bara några dagar tidigare varit med om att utesluta advokaten Le Cong Dinh ur advokatsamfundet, mindre än en vecka efter det att advokaten gripits i sitt hem och bortförts av polis. Advokat Dinh uteslöts utan att han beretts tillfälle att försvara sig. Det uppgivna skälet för gripandet var att Dinh skulle ha bedrivit omstörtande verksamhet i syfte att störta kommunistregimen i Vietnam. Det lokala advokatsamfundet ansåg sig då böra tillhandagå regimen genom att utesluta honom. Kort därefter återkallade justieministeriet Dinhs licens att utöva advokatyrket.

Vietnam är en kommunistisk enpartistat, med utbredd korruption. Man har infört marknadsekonomi. Vietnam har mottagit gigantiska bidrag i olika biståndsprojekt från många länder, däribland Sverige. Detta gäller inte minst rättsbistånd. Sveriges advokatsamfund har tillsammans med det danska advokatsamfundet på uppdrag av Sida och Danida medverkat till etablerandet av ett nationellt advokatsamfund i Vietnam. Något oberoende för enskilda advokater eller de lokala advokatsamfunden föreligger emellertid inte. Allt är enligt den vietnamesiska konstitutionen underkastat det kommunistiska partiets vilja.

JAG HADE FÖRMÅNEN att träffa Dinh flera gånger i Hanoi, i Ho Chi Minh City och inte minst i Stockholm förra året. Tidskriften Advokaten intervjuade honom i samband härmed. För mig är det också på ett personligt plan djupt chockerande att demokratikämpen Dinh alltjämt sitter fängslad, utan rättegång och utan rätt till advokat. Allmänt anses risken stor att han kan komma att få sitta fängslad i upp till 20 år. Vietnam vill statuera exempel. Att de senaste decenniernas solidaritet med Vietnams folk inte skulle ge ett bättre demokratiskt utfall än detta är bedrövligt. Jag hoppas att Sverige inom ramen för sitt ordförandeskap i EU tar tillfället i akt och påtalar de allvarliga brott mot mänskliga rättigheter som Vietnam vid upprepade tillfällen gjort sig skyldigt till.

Det vietnamesiska exemplet är dessvärre inte unikt i Asien. I flera länder finns en tydlig tendens att vilja ge begreppet ”rule of law” en annan tolkning än den som världssamfundet i övrigt tillämpar. Man föredrar att tolka begreppet som liktydigt med ”rule by law”. Man anser att i avvägningen mellan statens intresse av säkerhet och individens av personlig frihet måste varje land göra sin egen bedömning utifrån det landets specifika förhållanden.

Intresseavvägningen anses vara uteslutande en nationell angelägenhet vari utländska intressen icke ska lägga sin näsa. Men omvärlden ska lägga sig i. Globalisering är inte bara ett positivt laddat värdeord avseende ekonomisk utveckling. Globaliseringen gäller även grundläggande värden av mänsklig och frihetlig natur. FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna anges vara universell just av detta skäl. Därför att det inte är en enskild regims privilegium att åsidosätta dess regler under påstående att detta är en anpassning till ”lokala förhållanden”. Samhällsbygget måste utgå från en universell definition av ”rule of law”, inte från politiska föreställningar eller ekonomiska mål.

MITT SOMMARLOV präglades i hög grad av rättssäkerhetsfrågornas relevans även i vårt land. Jag deltog nämligen som expert i utvärderingen av buggning och preventiva tvångsmedel. Utredare var hovrättslagmannen Jan Öhman, som lade fram sitt betänkande i slutet av juli. Advokatsamfundet var som bekant mycket kritiskt till båda dessa lagar när de infördes den 1 januari 2008.

Syftet var att analysera om lagarna har fått avsedd effekt, om de uppfyller de brottsbekämpande myndigheternas behov, om kontrollmekanismerna och övriga rättssäkerhetsgarantier är tillräckliga samt därvid belysa vilken inverkan tvångsmedelsanvändning kan få på den personliga integriteten.

Utredaren fann när det gäller effektiviteten att det är nödvändigt att en ny modell utarbetas för utvärdering som grundas på vetenskapliga metoder istället för att endast förlita sig på de brottsbekämpande myndigheterna. Idag mäts nämligen ett tvångsmedels effektivitet i om det har lett till användning av ytterligare tvångsmedel. Denna brist har Advokatsamfundet i likhet med flera andra vid upprepade tillfällen påtalat.

Med hänsyn till den korta tid som lagarna varit i kraft, det till följd därav jämförelsevis låga antalet beslut, samt den oanständigt korta tid som stod till utredarens förfogande tycker jag utredaren på ett förtjänstfullt sätt utfört sitt uppdrag. Han föreslår att giltighetstiden för lagen om buggning bör förlängas till utgången av år 2014 i syfte att få ett tillräckligt underlag för att kunna göra en fullgod utvärdering. Han konstaterar samtidigt att den preventiva avlyssningen inte tillgodoser de brottsbekämpande myndigheternas behov och att denna lag därför inte bör permanentas. Utredaren anser dock att det finns skäl att överväga om inte Säkerhetspolisens möjligheter att använda hemliga tvångsmedel för att förhindra särskilt allvarliga brott bör utvidgas och regleras i en särskild lag, som endast tar sikte på Säkerhetspolisens verksamhet och i detta sammanhang ta förnyad ställning till i vilken mån den öppna polisen har behov av preventiva tvångsmedel. Denna fråga ansluter nära till förre Säpochefen Anders Erikssons utredning om signalspaning för polisiära behov. Den presenterades också mitt i sommarlovet. Den utredningen fick ett minst sagt kallsinnigt mottagande av justitieministern.

Bakgrunden till Erikssons utredning var den politiska överenskommelse om signalspaning som kom till under minst sagt förvirrade och för respekten för Sveriges riksdag mindre förtroendegivande former. Överenskommelsen innebar att Säpo och den öppna polisen inte längre från FRA skulle kunna beställa eller inrikta signalspaning i preventivt syfte. Direktiven var tydliga och tog sin utgångspunkt i hur Säpo och den öppna polisen skulle kunna få tillgång till information som erhålls genom signalspaning i underrättelsesyfte. Eriksson har, som jag ser det, i strid med direktiven, i stället föreslagit införande av ett nytt brottsutredande tvångsmedel. Förslaget innebär nämligen att såväl Säpo som den öppna polisen ska få befogenhet att signalspana i brottsutredningar, såväl i eter som i tråd. Anders Eriksson är mycket skicklig och skrivningarna i betänkandet är milt utryckt listiga. Men justitieministern lät sig inte luras. Det var klokt.

”Jag hoppas att Sverige inom ramen för sitt ordförandeskap i EU tar tillfället i akt och påtalar **de allvarliga brott mot mänskliga rättigheter som Vietnam vid upprepade tillfällen gjort sig skyldigt till.”**

Det finns skäl att hoppas på en förnyad översyn där signalspaningen får det användningsutrymme som är sakligt påkallat. Men inte mer.

SOMMARLOVET AVSLUTADES med avslöjandet att hemlig information från polisen läckts till den undre världen. Det handlade om de välkända och av polisen med stolthet ofta omnämnda listorna på Sveriges mest kriminella personer. Jag har i och för sig alltid undrat varför dessa individer åtnjuter förmånen av att vara på en lista och inte sitta i buren, om polisen nu vet att de är så farliga. Mycket känslig information, inte bara om dessa uppgivet kriminella utan också om deras anhöriga och andra oskyldiga personer, tycks ha kommit i orätta händer. Viktigt underrättelsematerial har avslöjats. Detta borde leda till eftertanke. Ty det inträffade illusterar hur all insamlad information kan komma att användas på ett icke avsett sätt. Det gäller även sekret information som finns hos polisen. Vad månde den beslutade datalagringen kunna medföra vid obehöriga läckage? Det finns skäl till viss bävan.

Så gick även denna sommar till ända. Höstmörkret faller och kanske att för vissa av oss det nordiska vemodet sätter in. Men den goda nyheten är att en ny termin stundar. Och inför den har våra sommarlov förhoppningsvis givit viktiga energitillskott.

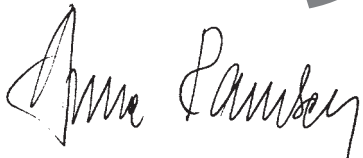

Anne Ramberg
anne.ramberg@advokatsamfundet.se

Migrationsverket ser över rutinerna för förskott

Migrationsverkets nya policy för förskott till offentliga biträden ställer till problem för advokaterna som får ligga ute med stora belopp. Men nu lovar Migrationsverket att se över sina rutiner.

Sedan slutet av 2008 betalar Migrationsverket inte längre rutinmässigt ut förskott till offentliga biträden (se artikel i Advokaten nr 7 2008). Om det inte finns särskilda skäl till förskott får biträdena i stället vänta tills ärendet är avslutat. Enligt Migrationsverket innebär de nya rutinerna att man tillämpar rättshjälpslagen och rättshjälpsförordningen på det sätt som det är tänkt.

DEN NYA POLICYN ställer till stora problem för advokaterna, som ofta får vänta mycket länge på sitt arvode och ersättning för till exempel tolkar. Flera advokater har kontaktat Advokatsamfundet och berättat om likviditetsproblem till följd av Migrationsverkets rutiner.

Mikael Ribbenvik

Hittills har åtminstone en advokat överklagat Migrationsverkets beslut om att inte bevilja förskott. Migrationsöverdomstolen beviljade dock inte prövningstillstånd i frågan.

I JUNI skrev samfundet ett brev till migrationsminister Tobias Billström för att uppmärksamma honom på situationen. I brevet ges exempel på hur advokater får ligga ute med pengar i ett halvår upp till över ett år när ärendena drar ut på tiden. I brevet skriver generalsekreterare Anne Ramberg bland annat följande:

”De nya rutinerna för utbetalning av förskott innebär att färre advokater vill åta sig uppdrag som offentligt biträde i utlänningsärenden. Många advokater far sin huvudsakliga inkomst genom uppdrag som offentligt biträde. Migrationsverkets agerande får stora ekonomiska konsekvenser för dem.”

Brevet sändes också som kopia till Migrationsverkets generaldirektör Dan Eliasson.

I slutet av juli fick Advokatsamfundet svar från Migrationsverket. Verkets rättschef Mikael Ribbenvik förklarar där att verket följer den rättsliga reglering och praxis som gäller för förskott. Eftersom systemet orsakar problem för advokaterna lovar dock Ribbenvik att Migrationsverket ska se över sina rutiner och undersöka om det är möjligt att hitta en annan ordning inom ramen för gällande regler.

ADVOKATSAMFUNDETS ordförande advokat Tomas Nilsson säger att Advokatsamfundet även i fortsättningen kommer att bevaka hanteringen av förskott till advokater.

– Den utlovade rutinöversynen får inte rinna ut i sanden. Ytterst handlar detta om att det rättsliga biståndet för asylsökande och för andra rättssökande inom utlänningsrätten inte får utsättas för påfrestningar som drabbar kvaliteten och rättssäkerheten, fastslår han.

UB

Hemliga tvångsmedel utvärderade

De båda lagarna om hemliga tvångsmedel från 2008 bör inte permanentas, anser utredaren Jan Öhman.

I slutet av juli överlämnade hovrättslagmannen Jan Öhman sin utvärdering av de båda lagarna om hemlig rumsavlyssning och preventiv tvångsmedelsanvändning.

Öhman kommer fram till att lagen om hemlig rumsavlyssning (buggning) har använts för lite för att man ska kunna dra några slutsatser om den fungerar. Han föreslår därför att den förlängs till år 2014 för att ge ett bättre underlag för utvärdering. Totalt har den öppna polisen och tullen avlyssnat 25 personer sedan 2008, och Säkerhetspolisen har inte heller använt den i någon större omfattning.

Lagen om åtgärder för att förhindra särskilt allvarlig brottslighet (preventiva tvångsmedel) har använts av Säpo i cirka 50 ärenden, och av den öppna polisen enbart av två. Utredaren drar slutsatsen att lagen inte uppfyller Säkerhetspolisens behov, och att den därför inte bör permanentas. Istället bör man överväga en ny lag som enbart tar sikte på Säkerhetspolisens verksamhet.

De båda lagarna trädde i kraft 2008, och Öhmans uppgift var att utvärdera hur väl de fungerat. Till utredningen knöts också ett antal experter, däribland Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg. **UB**

25 personer har avlyssnats sedan 2008.

FOTO: GÖRAN BILLESON (RIBBENVIK) TOM KNUTSON (TELEFON)

Hemliga polisdokument i händerna på kriminella

Sekretessbelagda handlingar från polisen med uppgifter om tungt kriminella personer har kommit i omlopp i den undre världen.

De två dokumenten, Alcatraz- och Novalistan, har läckt från Stockholms länskriminal, rapporterade Dagens Nyheter nyligen. Dokumenten innehåller bland annat uppgifter om misstänkta yrkeskriminella, deras kopplingar till varandra, alternativa bostadsadresser och telefonnummer.

Exakt vilka uppgifter och andra sekretessbelagda uppgifter som läckt ut vet inte polisen. Dock står det klart att Alcatraz- och Novalistan läckt ut och finns till försäljning i den undre världen.

På Polisens hemsida skriver man att det under slutet av 2008 och början av 2009 framkom uppgifter som tydde på att sekretessbelagd information hos polisen fanns hos kriminella personer. En förundersökning inleddes och under mars 2009 bekräftades uppgifterna.

Polismålsenheten har utrett och konstaterat att någon polisanställd inte misstänks för brott. Uppgifterna har av annan person åtkommits genom brott. Uppgifterna fanns samlade i en datafil. Länskriminalpolisen utreder för närvarande vilka uppgifter som åtkommits.

Sekretessbelagda handlingar har läckt ut på stan.

– Att uppgifterna kommit ut är naturligtvis olyckligt, men vi har inga indikationer på att det inneburit obehag eller annat för de personer som omnämns i informationen, säger Margareta Linderoth, chef för länskriminalpolisen i en kommentar.

Som ett led i att förbättra säkerheten har polisen vidtagit olika åtgärder. Den fortsatta utredningen avser att visa vem som kommit över uppgifterna, samt om ytterligare säkerhetshöjande åtgärder kan behövas.

TK

Läs mer: *www.polisen.se*

Misstänkta fall av penningtvätt ökar

Antalet rapporter om misstänkt penningtvätt ökade förra året jämfört med året innan. Det visar Finanspolisens årsrapport för 2008.

Förra året rapporterades 13 048 misstänkta fall av penningtvätt jämfört med 6 040 fall år 2007.

– Det här beror på att framför allt bankerna och penningförmedlarna infört bättre rutiner. Däremot är rapporteringsbenägenheten i kontantbrancherna fortsatt låg, säger kriminalkommisarie Thomas Palmberg, biträdande chef vid Finanspolisen, i en kommentar.

13 048

misstänkta fall av penningtvätt rapporterades 2008.

I rapporten belyser Finanspolisen hur arbetet för att förebygga, försvåra och bekämpa penningtvätt bedrivs.

Läs mer: *www.polisen.se*

FOTO: TOM KNUTON

Samfundet kritiskt mot förslag om terroristlag

Europarådets arbete mot terrorism är viktigt, men Sverige bör inte tillträda Europarådets konvention om förebyggande av terrorism (ETS 196). Det skriver Advokatsamfundet i sitt remissvar på departementspromemorian Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism (Ds 2009:17). Advokatsamfundet rekommenderar istället att rambeslutet genomförs genom ändringar i lagen om straff för terroristbrott.

Läs remissvaret på Advokatsamfundets webbplats.

Unga lagöverträdare hanteras för långsamt

Rättsväsendet lever inte upp till statsmakternas krav på hanteringen av ungdomsbrott. Det går för långsamt och fler brott borde kunna klaras upp visar en ny granskning från Riksrevisionen. Riksrevisionens rapport är den första i en serie granskningar av rättsväsendet.

Hanteringen av unga lagöverträdare – en utdragen process (RiR 2009:12)

Lättare få ersättning för biträde i skattemål

Skatteförfarandeutredningen lämnade i juni förslag till en ny skatteförfarandelag. Lagen ska ersätta ett splittrat regelverk som är svårt att förstå. Utredningen föreslår bland annat ökade möjligheter att deklarera genom ombud och generösare bestämmelser om ersättning för kostnader för biträde i ärenden och mål om skatt. Rätten till ersättning ska dessutom kunna prövas redan när ett ärende eller mål inleds.

SOU 2009:58

Ipred-lagen utvärderas av Helena Jäderblom

Kammarrättslagman Helena Jäderblom ska på regeringens uppdrag utvärdera tillämpningen av vissa civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område, den så kallade ipred-lagen. Lagen trädde i kraft den 1 april i år.

Helena Jäderblom ska bland annat utreda hur lagen påverkat rättighetsinnehavare, konsumenter och Internetleverantörer. Uppdraget ska redovisas senast den 1 augusti 2012.

SOFIA

Mentorprojektet gav perspektiv på chefsrollen

Mentorskap kan både ge lärdomar och väcka tankar – för både adept och mentor. Det visar utvärderingen av mentorsprojektet Sofia, som avslutades i maj i år.

Totalt 22 kvinnor från rättsväsendet och advokatkåren medverkade i 2008/2009 års Sofia. Elva adepter har under ett knappt år haft kontakt med var-sin mentor.

Karin Attorps, advokat och delägare i Mannheimer Swartling advokatbyrå, medverkade i projektet som adept.

– Jag blev tillfrågad av en kvinnlig kollega och tyckte att det skulle vara roligt att vara med. På byrån är det ofta jag som handleder och coachar yngre kolleger så det har varit oerhört lärorikt och uppskattat att få delta som adept, berättar hon.

Karin och hennes mentor Guntra Åhlund, tidigare vice riksåklagare, numera byråchef vid Riksåklagarens kansli, träffades ungefär en gång i månaden, som regel över en lunch. Mötena handlade om både stora och små frågor, allt ifrån hur man hittar sin chefsroll i en organisation till konsten att hålla utvecklingssamtal.

Också mentorn Guntra Åhlund är nöjd med projektet.

– Jag är jätteglad att jag fick möjligheten att vara mentor och över kontakten med min adept. Förutom att hon är en väldigt trevlig person och duktig yrkeskvinna har vi pratat om mycket intressanta frågor. Chefsuppdraget kan se olika ut i olika organisationer, men många frågor kring själva chefsrollen är allmängiltiga och intressanta att resonera kring. Jag har också fått en unik inblick i advokatvärlden, säger hon.

EN GRUNDTANKE i Sofiaprojektet är just att para ihop mentorer och adepter från skilda delar av rättsväsendet och advokatkåren. På det viset får deltagarna också inblickar i en annan typ av organisation.

Karin Attorps tycker att det var enbart positivt att hennes mentor arbetade under andra villkor än hon själv.

– Det är lättare att reflektera över sin egen situation och sitt handlingssätt i beskrivningen av en specifik problemställning för någon som inte verkar i samma arbetsmiljö och därmed inte redan har en bild av hur det ”bör vara”, säger hon.

GUNTRA ÅHLUND säger att hon försökt ha ett coachande förhållningssätt till sin adept. Snarare än att servera färdiga svar har hon ställt frågor. Men samtalen har också gett henne tillfälle att reflektera.

– Jag har fått tänka till hur man ska hantera sin roll i olika situationer. Karin frågade emellanåt om jag konfronterats med ett visst problem. Ibland fick jag svara att det hade jag, men den lösning jag valde fungerade mindre bra och att jag skulle agera annorlunda om problemet uppstod igen, säger Guntra.

Utvärderingen från Sofia 2008-2009 visar att deltagarna generellt är mycket nöjda. Adepterna kände sig stärkta i sin arbetssituation. Också mentorerna tyckte att de fått med sig värdefulla erfarenheter. Guntra Åhlund betonar också just det.

– Jag hoppas förstås att jag varit till hjälp som mentor, men jag har också själv lärt mig mer om hur man har bra samtal, säger Guntra, som tar med sig erfarenheterna till sitt nya arbete som byråchef på Riksåklagarens kansli och som bland annat kommer att innefatta arbete med olika chefsfrågor.

KARIN INTYGAR att det varit mycket givande att få ta del av Guntras gedigna erfarenhet av chefskap.

– Jag uppskattar verkligen att Guntra varit så engagerad i samtalen och villig att dela med sig av sina upplevelser.

Under hösten startar ett nytt Sofiaprojekt. Elva adepter och elva mentorer kommer att följas åt under hösten och våren. Adepterna har nominerats av nätverket Hildas medlemmar. Liksom under den senaste omgången ligger fokus på mentorskap, men deltagarna bestämmer själva om de också vill ha inslag av praktik.

UB

”Det har varit oerhört lärorikt och uppskattat att delta.”

Karin Attorps

DET HÄR ÄR SOFIA

På Sofiadagen den 15 maj 2006 beslutade nätverket Hilda att starta ett praktik- och mentorsprogram, som fick namn efter dagens namnsdagsbarn. Pilotprojektet blev en framgång. Sedan dess har två kullar av mentorer och adepter deltagit i Sofia, som utvecklats mer till ett mentorsprogram med praktikinslag.

Elva mentorer och elva adepter deltog i Sofia 2008/2009. Mentorerna var kvinnliga chefer från olika delar av rättsväsendet och advokatkåren. Adepterna kom från polisen, åklagarväsendet, domstolarna, advokatbyråerna och Justitiedepartementet och har alla uttryckt intresse för ledarskapsfrågor.

”Jag har fått en unik inblick i advokatvärlden.”

Guntra Åhlund

FOTO: ULRIKA BRANDBERG (ÅHLUND)

Domare praktiserar på advokatbyrå

Hovrättsrådet Lena Egelin blir ”advokat” för en dag i september när hon praktiserar på Kihlstedts advokatbyrå i Linköping.

Praktiken är ett led i Göta hovrätts kvalitetsarbete. Vid ett möte tidigare i år med advokater och åklagare verksamma inom domsagan frågade domstolen om dessa var intresserade att låta domare dela en av deras vardagar.

– Det ska bli jättespännande att följa med advokat Bengt Ivarsson en dag och se hur han tänker och arbetar, säger Lena Egelin.

ADVOKAT BENGT IVARSSON på Kihlstedts advokatbyrå var med på mötet och han anser att besöket är en utmärkt idé.

– Det är givetvis värdefullt med en ökad förståelse för varandras yrkesroller, att se vad som är svårt och lätt i våra uppgifter, säger han.

Bengt Ivarsson framhåller att advokaters klientkontakt är något som kan vara intressant för domare att få en inblick i:

– Att träffa klienter, vare sig det gäller ett tvistemål eller besöka någon som sitter häktad är ju inget som de normalt gör.

– Det finns många fördelar som jag ser det, exempelvis är det bra att veta hur en typisk

Lena Egelin

dag kan se ut för advokater när vi ska bedöma deras kostnadsräkningar, säger Lena Egelin.

Även om en dag bara är en dag hoppas hon detta kan vara början på en dialog med Bengt Ivarsson och andra advokater.

Bengt Ivarsson ser gärna att fler advokatbyråer som har möjlighet tar emot domarpraktikanter:

– Vi får väl se om detta kommer att utökas längre fram, kanske kan även åklagare komma att praktisera som advokater.

LENA EGELINS BESÖK är något av ett pilotprojekt. Men hon bedömer att intresset är stort bland hennes kolleger.

– Även om detta givetvis bara är att nosa på advokatyrket känns det viktigt och angeläget. Jag hoppas att det sprider sig och fler gör samma sak, säger hon.

Om någon advokat vill ta del av en vanlig dag på arbetet för ett hovrättsråd i Göta hovrätt är de välkomna, enligt Lena Egelin, som sysslat med kvalitetsfrågor i femton år:

– Helhetssynen i det vi gör är det viktigaste verktyget för att få bra kvalitet i verksamheten, att praktisera hos advokater är ett steg för att förbättra den. Likaväl som vi har advokater adjungerade i hovrätten.

PER JOHANSSON

Fredrik Wersäll utreder påföljder

Regeringen har gett hovrättspresidenten Fredrik Wersäll i uppdrag att göra en bred översyn av påföljdssystemet. Utredaren ska föreslå hur valet av andra straffrättsliga ingripanden än fängelse i anstalt ska ske och vilket innehåll sådana ingripanden ska ha. Det ska utredas om samhällstjänst och fotboja kan användas i ökad utsträckning samt om användningen av dagsböter kan öka. Det ska även utredas om det går att utveckla nya inslag i påföljdssystemet. Utredaren ska också ta ställning till hur unga lagöverträdare ska behandlas i påföljdssystemet.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2012.

Utredning: Polisen bör inte få signalspana

All signalspaning ska även i fortsättningen skötas av Försvarets radioanstalt FRA. Efter prövning i domstol ska FRA få utföra signalspaningen och lämna över materialet till polisen.

Det föreslår regeringens utredare Anders Eriksson som i juli överlämnade sitt betänkande till justitieministern. Beatrice Ask har uttryckt viss tvekan över slutsatserna och efterlyste mer utredning innan regeringen kan lägga en proposition.

Signalspaning för polisiära behov (SOU 2009:66)

Öppenhet i asylprocess ökar enligt utredning

I juni överlämnade den särskilde utredaren, före detta hovrättspresidenten Bertil Hübinette, sitt slutbetänkande till regeringen. Hübinette har haft i uppdrag att utvärdera den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden som infördes den 31 mars 2006.

Reformen har enligt utredningen i huvudsak fallit väl ut. Öppenheten i asylprocessen har ökat, de muntliga förhandlingarna ger den enskilde möjlighet att komma till tals på ett bättre sätt än förut och tvåpartsprocessen i domstolarna leder till bättre beslutsunderlag.

Den nya migrationsprocessen (SOU 2009:56)

Synliga åklagare mest utsatta för hot

Åklagare utsätts mer för hot och trakasserier än domare. Det visar en ny undersökning från Brottsförebyggande rådet, Brå. Enligt undersökningen har 25 procent av åklagarna upplevt försök till otillåten påverkan genom till exempel hot, skadegörelse eller mutor under de senaste 18 månaderna. Bland länsrättsdomarna är motsvarande siffra 14 procent, för åklagare vid Ekobrottsmyndigheten 12 procent och för tingsrättsdomare 11 procent. Enligt Brå beror skillnaderna troligen på att åklagare är mer synliga som individer i rättsväsendet än domare. *www.bra.se*

Ökade möjligheter att välja ombud föreslås

Regeringen överlämnade i början av sommaren ett förslag till Lagrådet om nya regler för förordnanden av och ersättning till rättshjälpsbiträden, offentliga försvarare, målsägandebiträden och offentliga biträden. Målet är, enligt förlaget, att förbättra möjligheterna för den enskilde att välja sådant rättsligt biträde. Regeringen vill ta bort de hinder som finns idag för att välja ett biträde eller en försvarare på annan ort. I stället ska rätten till ersättning för merkostnader för tidsspillan och utlägg som uppstår på grund av att biträdet är verksam på annan ort begränsas.

Advokatsamfundet var i sitt remissvar kritiskt till den utredning som ligger till grund för förslagen. Enligt samfundet riskerar förslagen i praktiken att ytterligare urholka rätten att fritt välja ombud.

Länsrätterna blir förvaltningsrätter

Landets 23 länsrätter försvinner, och ersätts av 12 förvaltningsrätter. Detta beslutade regeringen i juni. 20 av landets länsrätter berörs av beslutet genom sammanslagningar som genomförs den 15 februari 2010.

Advokatsamfundet var i sitt remissvar i princip positivt till att minska antalet förvaltningsdomstolar i första instans, men tyckte att Länsrättsutredningens förslag om enbart tio domstolar var för lågt.

Vietnamesisk advokat anhållen

Den vietnamesiske advokaten Le Cong Dinh sitter sedan snart två månader anhållen, anklagad för att försöka störta den vietnamesiska staten.

Kritiska röster från hela världen hävdar dock att det är Dinhs verksamhet som advokat och hans engagemang för mänskliga fri- och rättigheter som ligger bakom anhållandet.

Le Cong Dinh, en av Vietnams ledande människorättsadvokater, greps i mitten av juni av vietnamesisk polis. Dinh anklagas för att ha skrivit en ny konstitution för landet, i syfte att ersätta den nuvarande. Enligt polisen kommer han att åtalas för att ha förmedlat regeringsfientliga skrifter, ett brott som kan ge upp till 20 års fängelse.

En vecka efter anhållandet kom uppgifter om att Dinh erkänt sitt brott. Han läste också upp sin ”bekännelse” i en tevesändning. Dinhs uttalande avbröts dock genast efter att han läst den så kallade bekännelsen. Enligt vänner kom Dinhs bekännelse efter hot mot advokatens familj.

Le Cong Dinh

I SLUTET AV JUNI uteslöts advokaten Dinh ur Ho Chi Minh Citys advokatsamfund för sin påstått brottsliga verksamhet. Samtidigt drog justitiedepartementet in den licens som krävs för att få verka som advokat.

Behandlingen av Le Cong Dinh har väckt starka reaktioner världen över. Organisationer som Amnesty International och Human Rights Watch följer ärendet, och såväl EU som USA:s regering har protesterat mot fängslandet av Dinh. Världens advokater har genom International Bar Association’s Human Rights Institute kritiserat den vietnamesiska statens agerande och krävt att staten ska garantera sina medborgare yttrandefrihet. Även Rådet för advokatsamfunden i EU, CCBE, har reagerat.

Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg är bestört över behandlingen av den kände vietnamesiske advokaten.

– Det är mycket oroande. Sverige har under lång tid lämnat omfattande rättsbistånd till Vietnam. Advokatsamfundet har på uppdrag av SIDA medverkat i att etablera ett nationellt advokatsamfund i Vietnam. Vi oroades dock starkt av att Vietnam är en enpartistat utan oberoende och självständighet för advokaterna, vilket vi också påtalade. Myndigheternas agerande liksom Ho Chi Minh Citys advokatsamfunds uteslutning av mr Dinh styrker mig i denna uppfattning, säger hon.

LE CONG DINH har tidigare arbetat på advokatbyrån White & Case, men driver sedan ett par år egen byrå. Han har företrätt flera demokratiföreträdare och nyligen varit ombud i en talan mot regeringen om en bauxitgruva. I vintras besökte han Sverige och Advokatsamfundet.

Läs en intervju med Le Cong Dinh i nummer 2 2009 av tidskriften Advokaten. **UB**

EU:s ministrar för justitie- och inrikesfrågor samlades i Stockholm.

FOTO: FREDRIK PERSSON/REGERINGSKANSLIET

CCBE vill stärka rättssäkerheten i Stockholmsprogrammet

I juli möttes EU:s justitieministrar i Sverige för ett informellt möte. På agendan stod först och främst det så kallade Stockholmsprogrammet.

EU:s arbete på det rättsliga och inrikes området organiseras i femåriga arbetsprogram. Det nuvarande löper ut i december 2009. Ett nytt program för perioden 2010-2014 ska därför antas under det svenska ordförandeskapet. Programmet ska omfatta polis- och tullsamarbete, räddningstjänst, straffrättsligt och civilrättsligt samarbete, asyl, migration och viseringspolitik.

I samband med ministermötet presenterade CCBE, Rådet för advokatsamfunden i EU, sina rekommendationer för Stockholmsprogrammet. CCBE uppmanar bland annat EU att anta gemensamma processuella regler som stärker rättssäkerheten för personer misstänkta för brott. CCBE efterlyser också gemensamma regler för grupptalan och starkare garantier för att rättsliga beslut i ett EU-land ska godkännas i alla EU-länder.

Arbetsprogrammet antas formellt av EU:s stats- och regeringschefer i Europeiska rådet.

Allt fler dödsstraff i Egypten oroar

I Egypten finns dödsstraff i straffskalan för 105 olika brott, och allt fler döms till döden i landet. Bara under juni 2009 utdömdes 75 dödsstraff i Egypten.

Det arabiska centret för oberoende domstolar och advokater oroas av utvecklingen. Centret påpekar i ett pressmeddelande att den stora mängden dödsstraff är särskilt olycklig med tanke på Egyptens bristande rättssäkerhet för dem som misstänks för allvarliga brott.

Staten tar kontroll över Irans advokater

Advokatkårens oberoende i Iran är hotat sedan regeringen överlämnat kontrollen över samfundet till domstolarna. Det anser International Bar Association's Human Rights Institute, IBAHRI.

Enligt en ny lag ska en speciell kommission under domstolarnas ledning överta ansvaret för antagandet av nya advokater och advokatexamen. De iranska advokatsamfunden har kritiserat lagen, och får alltså stöd av IBAHRI.

Boka in IBA:s konferens

Den 4–9 oktober håller International Bar Association, IBA, sin årliga konferens. I år är Madrid värd för evenemanget. Under sex dagar hålls en lång rad seminarier om juridik och advokatverksamhet.

Läs mer på: *www.int-bar.org/conferences/Madrid2009/*

IUSTUS FÖRLAG AB

BOX 1994
751 49 UPPSALA

Tel 018/65 03 30
Fax 018/69 30 99
kundtjanst@iustus.se
www.iustus.se

ÄGANDERÄTTEN: dess omfattning och begränsningar

Antologin består av nio fristående uppsatser med ett gemensamt tema; *omfattningen och begränsningen av egendomsskyddet i regeringsformen 2 kap. 18 § och artikel 1 första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.* Flera rättsområden behandlas förutom den konstitutionella rätten och europarätten: aktiebolagsrätten, skatterätten, fastighetsrätten och miljörätten.

Några exempel:

Om strandägarens rätt
Bertil Bengtsson

Tvångsinlösen av aktier – ett konstitutionellt problem?
Måns Karlsson

Skatt och egendomsskydd
Fredrik Sterzel

För mer information om boken: www.iustus.se

Den 12 juni hölls **Advokatsamfundets fullmäktigemöte** i Stockholm. Vid mötet valdes bland annat en ny vice ordförande. Dessutom arrangerades ett välbesökt seminarium om advokatyrkets framtid.

TEXT OCH FOTO ULRIKA BRANDBERG

Ny kultur kan få talangerna

Advokatbyråerna står inför många stora utmaningar om man ska bevara en stark advokatkår i framtiden, om man får tro debattörerna vid Advokatsamfundets seminarium i juni. Men debattörer och åhörare var också överens om att det finns mycket som inger hopp.

- Att klara den pågående generationsväxlingen på advokatbyråerna utan att förlora kompetens.
- Att behålla talangerna i advokatyrket.
- Att säkra återväxten av humanjurister.
- Att värna om advokaternas etik och kompetens.
- Att öka andelen kvinnliga delägare.

Panelen, fr. v, Dennis Dicksen, Rickard Wikström, Agnes Andersson, Tomas Nilsson, Mia Edwall Insulander, Stefan Brocker, Lisa Göransson samt moderatorn Anne Ramberg.

- Att behålla konkurrenskraften och lönsamheten.

Det är utmaningar som man måste klara för att få fram advokater för framtiden, enligt debattörerna vid det seminarium som hölls i anslutning till Advokatsamfundets fullmäktigemöte i Stockholm den 12 juni. Seminariet utgjorde en del i projektet Advokat i framtiden.

att stanna på advokatbyrån

Advokatsamfundets chefsjurist Maria Billing presenterade projektet, som startats på initiativ av generalsekreterare Anne Ramberg. Hon betonade att advokater inte är vilka konsulter som helst, utan har en särställning i rättsväsendet, och att det medför ett stort ansvar.

Advokatsamfundets ordförande Tomas Nilsson inledde diskussionen och konstaterade att alla kan och bör delta i samtalet om advokatyrkets framtid. Han påpekade också att advokaterna har ett unikt vapen i konkurrensen med andra jurister.

– Vår främsta bundsförvant och konkurrensfördel är advokatetiken, sa han.

STEFAN BROCKER, vd för Mannheimer Swartling Advokatbyrå, konstaterade att globaliseringen blir en allt tydligare faktor att räkna med. För att klara den globala konkurrensen behöver advokatbyrån hitta och behålla de bästa talangerna, sa Brocker.

– Vi måsta ändra attityd lite grann, sa Stefan Brocker, och syftade på underrepresentationen av kvinnor bland delägarna. Samtidigt förklarade han att svenska advokatbyråer internationellt sett har ett rykte om sig som bra arbetsgivare, som kan erbjuda bättre balans i livet än många internationella byråer.

LISA GÖRANSSON, advokat och ansvarig för den nordiska desken vid Allen & Overy i London, berättade om situationen vid de stora advokatbyråerna i London, där kraven ställs ännu högre än på de svenska byråerna. Just nu pågår också stora nedskärningar vid de så kallade Magic circle-byråerna.

Lisa Göransson betonade att det är nödvändigt för advokatbyråerna att ta tag i frågan, och ge de anställda större möjligheter till balans i livet.

– Men det kommer alltid att kräva hårt arbete. Man får ju trots allt inte spela Wimbledon om man bara spelar tennis på helgerna, sa hon.

Lisa Göransson

Stefan Brocker

ADVOKAT I FRAMTIDEN

Advokatsamfundets projekt Advokat i framtiden har som mål och syfte att öka engagemanget och inflytandet samt skapa en plattform för biträdande jurister och yngre advokater. Ett råd bestående av advokater och biträdande jurister under 40 år ska bistå Advokatsamfundets styrelse med idéer och råd om hur man kan bidra till goda villkor för framtidens advokater.

Efter de tre inläggen hölls en paneldebatt ledd av Anne Ramberg, där tre unga advokater och en biträdande jurist medverkade och samtalade med inledningstalarna. Många av åhörarna kom också med engagerade inlägg, frågor och synpunkter.

DE UNGA ADVOKATERNA var eniga om att det är hårt och krävande att arbeta på en advokatbyrå, men att det också är otroligt stimulerande. Dennis Dicksen tyckte att byråerna borde kunna sänka lönsamhetskraven, och därmed öka möjligheterna för alla på byrån till ett liv i bättre balans. Rickard Wikström ansåg att det snarare var en fråga om tydliga mål och ordentlig handledning av de unga.

Agnes Andersson framhöll att advokatyrket behöver marknadsföras bland unga.

– Det finns en stereotyp bild av att advokater bara är medelålders män som jobbar jämt. Sådana förutfattade meningar riskerar att bli självuppfyllande, sa hon.

Mia Edwall Insulander är verksam som familjerättsadvokat och fokuserade framför allt på situationen för humanjuristerna. Hon konstaterade att humanjuristerna behöver utveckla sitt affärstänkande och effektivisera sin verksamhet, men att det är svårt att få tid och resurser till sådana satsningar.

CLAES ZETTERMARCK NY VICE ORDFÖRANDE

Den 12 juni samlades representanter för Advokatsamfundets olika avdelningar till fullmäktigemöte i Stockholm. Vid mötet berättade generalsekreterare Anne Ramberg och ordförande Tomas Nilsson om läget i advokatkåren och om aktuella frågor för samfundet.

Enligt valberedningens förslag utsågs Claes Zettermarck till ny vice ordförande i Advokatsamfundet, efter Anders Ahlm som avböjt omval. Även i övrigt godkände fullmäktige valberedningens förslag till styrelse och disciplinnämnd.

Läs mer om ”Månadens advokat”, Claes Zettermarck, på sidan 36.

Mia Edwall Insulander efterlyste stöd från de affärsjuridiska byråerna på detta område.

I den efterföljande diskussionen kom många synpunkter och inlägg från publiken. Flera talare pekade på att man behöver se över hur man mäter de unga juristernas prestationer, så att man fångar in mer än bara förmågan att arbeta många debiterbara timmar. Det konstaterades också att utvecklingen går mot andra modeller för debitering än att bara räkna timmar.

Som avslutning på seminariet fick alla talarna presentera sina viktigaste frågor för advokaternas framtid. Anne Ramberg sammanfattade dessa punkter, och konstaterade att de var desamma som hon själv skrivit upp. Det handlade framför allt om att klara den pågående generationsväxlingen, värna om advokatkårens kompetens och särställning, säkra tillväxten av humanjurister, öka andelen kvinnliga delägare i kåren och att bibehålla konkurrenskraften. Advokatsamfundets ordförande Tomas Nilsson sammanfattade diskussionen med att det i stor utsträckning handlar om traditioner och kultur på advokatbyråerna, och att arbetsledningen måste ta ansvaret för att ändra denna kultur.

– Kanske kan en förändring leda till minskad lönsamhet, men långsiktigt vinner man på det, eftersom man får behålla talangerna, sa han. ■

Många åhörare kom med engagerade inlägg på seminariet.

I samband med Fullmäktige överlämnade Lars Edlund samfundets journalistpris till Dilsa Demirbag-Sten. Läs mer på sidan 20.

ADVOKATSAMFUNDETS STYRELSE FRÅN 1 JULI 2009

Ordförande
Tomas Nilsson, Stockholm
Vice ordförande
Claes Zettermarck, Stockholm
Ledamöter
Lars Edlund, Stockholm
Anna Steén, Malmö
Magnus Wallander, Stockholm
Jan Lindblad, Malmö
Lena Isaksson, Umeå
Bengt Ivarsson, Linköping
Catharina Wikloff, Göteborg
Ghita Hadding-Wiberg, Stockholm
Claes Langenius, Stockholm
Suppleanter
Christer Wahlgren, Halmstad
Anders Forkman, Malmö
Fredrik Sandberg, Mora
Per Sandell, Nyköping
Lili-Ann Tapper Tullborg, Göteborg
Johan Wilkens, Göteborg
Robert Wikström, Uppsala
Dick Lundqvist, Stockholm
Andreas Victor, Östersund
Adjungerad ledamot
Dan Persson
Generalsekreterare
Anne Ramberg

DISCIPLINNÄMNDEN FRÅN DEN 1 JULI 2009

Ordförande
Lena Frånstedt Lofalk, Stockholm
Vice ordförande
Börje Samuelsson, Helsingborg
Ledamöter
Greger Lundmark, Skellefteå
Bo Ahlenius, Lund
Dan Bullarbo, Göteborg
Olle Lindén, Göteborg
Britt Louise Marteleur-Agrell, Uppsala
Eva-Maj Mühlenbock, Stockholm
Ledamöter utsedda av regeringen
Alice Åström, Vaggeryd
Marie Wahlgren, Arlöv
Lotty Nordling, Stocksund

MEDICINSK-JURIDISKA UTREDNINGAR

Erfarenhet av och intresse för handläggningen av medicinska utredningar i exempelvis

- försäkringsfrågor
- tvister med den allmänna försäkringskassan
- patientförsäkringsärenden
- flyktingärenden

Dr. Bo Kuritzén Leg läkare
Specialist i internmedicin

Besöksadress: Birger Jarlsgatan 44.
Postadress: Box 3418, 103 68 Stockholm.
Telefon: 08-611 79 60. Telefax: 08-611 30 41.
E-mail: bo@kuritzen.se Internet: http://www.kuritzen.se

www.intrum.com

LÅT OSS BETALA FÖR DINA FÖRFALLNA FORDRINGAR.

Nu får du betalt för redan avskrivna fordringar. Vi köper dem. Vi agerar i hela Europa och köper även utländska fordringsstockar. När du samarbetar med oss kan du vara säker på att allt arbete gentemot gäldenärerna sker med högt ställda krav på etik, kvalitet och kompetens.

Kontakta Carl Edgar Sandin på telefon 031-61 69 25 eller e-post carledgar.sandin@intrum.com

Intrum Justitia AB
105 24 Stockholm
Tel 08 616 77 00
Fax 08 640 94 02
cms@se.intrum.com
www.intrum.se

intrum justitia

Better business for all

Organiserad brottslighet och brott mot mänskligheten var huvudtemat när Brå arrangerade **The Stockholm Criminology Symposium** på Stockholms universitet – en konferens för forskare, beslutsfattare och andra som är intresserade av kriminalpolitiska frågor.

TEXT PER JOHANSSON FOTO FRED NOY/UN PHOTO OCH PER JOHANSSON

Kriminologpriset för forskning om brott mot mänskligheten

Professor John Hagan, USA, samt professorn och domaren i Argentinas högsta domstol, Raúl Zaffaroni, tilldelas The Stockholm Prize in Criminology 2009 för forskning om brott mot mänskligheten.

Det förekommer en avhumanisering på rasistiska grunder i Darfur.

John Hagan har genom ingående fältstudier i Darfur och på Balkan medverkat till att nya metoder utvecklats för att beräkna omfattningen av etnisk rensning, massmord och andra brott mot mänskligheten.

Hans forskningsresultat har varit kontroversiella, men resulterat i att situationen i Darfur åter uppmärksammats och att många bedömare nu räknar antalet mördade i 100 000-tal och inte i 10 000-tal som tidigare.

Cirka 300 000 dödade i den sex år gamla konflikten i västra Sudan är nu en relativt vanlig uppskattning.

RAÚL ZAFFARONIS forskning inriktar sig på orsakerna till etniska massmord och hur de kan motverkas.

Han framhåller vikten av att bryta hämndens cirklar, att stoppa historiska cykler av blodsfejder mellan grupper, vägen dit går ofta via försoning, familjerehabilitering och återuppbyggnad av byar och samhällen.

– De här brotten är så stora, problemen så gigantiska att vi på något sätt inte längre uppfattar dem som brott, säger juryns ordförande, kriminologen och professorn Jerzy Sarnecki.

Det saknas svensk kriminologisk forskning på området, men Jerzy Sarnecki hoppas att valet av årets vinnare skickar rätt signal till kollegerna.

– Det är viktigt att vi fokuserar på brott mot mänskligheten, eftersom det är de grövsta brotten som finns. Att stater och inte individer begår brotten gör forskningen mer komplicerad, men vi får inte rygga undan för svårigheterna.

FAKTA OM SYMPOSIET

- Brå arrangerade The Stockholm Criminology Symposium för fjärde gången.
- Huvudteman var brott mot mänskligheten och den organiserade brottsligheten.
- Över 500 personer från 39 länder deltog i symposiet som hölls på Stockholms universitet 22–24 juni.

JOHN HAGAN har skattat omfattningen av morden och övergreppen genom att intervjua anhöriga till offren och använda matematiska modeller på ett nytt sätt i sådana här sammanhang.

Under föreläsningen introducerade han begreppet ”state rape” och beskrev sin forskning kring våldtäkter och sexuellt våld i Darfurprovinsen.

FN konstaterade för fyra år sedan att våldtäkter och sexuellt våld används av regeringsstyrkorna som en strategi för att terrorisera befolkningen.

– Sudans president Omar al-Bashir har i intervjuer hävdat att våldtäkter och sexuellt våld inte finns i den sudanesiska mentaliteten eller kulturen. Samma förnekelse om den här typen av övergrepp i Irak visade Saddam Hussein vid rättegången mot honom, säger Hagan.

DEN internationella brottmålsdomstolen ICC utfärdade tidigare i år en arresteringsorder för al-Bashir.

Han är misstänkt för fem typer av brott mot mänskligheten, bland dessa mord, tortyr och våldtäkt samt två former av krigsbrott: plundring och avsiktliga attacker mot civila.

Detta är första gången ICC går efter en sittande regeringschef. Men domstolen åtalar honom inte för ”ge-

FOTO: FRED NOY/UN PHOTO

nocide”, det vill säga folk- eller massmord.

– Det är viktigt, eftersom fokus då flyttas från den avhumanisering på rasistiska grunder som förekommer i Darfur och är en viktig orsak till förnekelsen av morden, våldtäkterna och det sexuella våldet. Åtalspunkten folkmord fokuserar däremot på just utsatta gruppers situation.

Hagans forskning visar att flyktingar i Darfur löper störst risk att utsättas för våldtäkter och sexuellt våld med rasistiska förtecken när regeringstrupper tillsammans med den arabiska milisen Janjaweed attackerar dem i tätbefolkade områden.

– Enligt mig är det ingen tvekan om att den sudanesiska staten är skyldig till övergreppen i Darfur och måste ställas till svars.

PROFESSOR HAGAN fick frågan om hans intervjuer med drabbade och anhöriga om vad som hänt andra i Darfur kan användas av Internationella brottmålsdomstolen, ICC, då det rör sig om hörsägen.

Raúl Zaffaroni

John Hagan

– ICC tillåter ett visst utrymme för bevisning som baseras på hörsägen, i synnerhet när det handlar om våldtäkter och sexuellt våld.

Juristen och argentinaren Raúl Zaffaroni har forskat om massmord begångna av staten och konstaterat att i Latinamerika begår många regeringar och poliser massbrott.

Människor avrättas ibland utan rättegångar, staten är likgiltig eftersom offren är fattiga och underprivilegierade.

VÅLDET I REGI av rättsystemet och statsapparaten fick professor Zaffaroni att börja forska om massmord i statens namn.

Trots sin position som domare i Argentinas högsta domstol hyser han ingen större tilltro till det internationella rättsväsendets kapacitet att förhindra folkmord. Zaffaroni lyfter i stället fram andra aspekter och förordar att hämndens onda cirklar främst kan brytas genom sociala insatser.

– Vi kan inte med gott samvete luta oss tillbaka och hoppas att internationell lag ensamt har en tillräckligt avskräckande effekt för att förhindra massmord, säger han.

– Personligen tror jag inte på legala straffsystems möjligheter att fungera avskräckande vid den här typen av brott, det gäller såväl nationella som internationella system.

MEN HAN SER ÄNDÅ fördelar med att väcka åtal för massbrotten i internationella domstolar. På så sätt visar domstolarna på universella uppfattningar och principer om rätt och fel.

– Den symboliska betydelsen är viktigare anser jag, då magnituden av de här brotten trotsar all beskrivning och lagens oförmåga att förhindra dem är så uppenbar. Bara genom att ge de skyldiga en rättvis rättegång där deras rättigheter tillgodoses kan lagen återfå sin moraliska auktoritet. ■

FOTO: TOM KNUTON

Kungörelse

Stiftelsen Sveriges advokatsamfunds Understödsfond

Stiftelsen har som andrahandsändamål att lämna bidrag till utbildning eller fostran av behövande barn till ledamöter, förutvarande ledamöter och avlidna ledamöter.

Härmed kungörs möjligheten att söka bidrag enligt Stiftelsens andrahandsändamål

Ansökningshandlingarna skall vara stiftelsen tillhanda senast **15 september 2009.**

Sänd ansökan per e-post till: jonas.hultgren@advokatsamfundet.se
alternativt per brev till: Stiftelsen Sveriges advokatsamfunds Understödsfond,
Att: Jonas Hultgren, Box 27321, 102 54 Stockholm

Till ansökan skall fogas redogörelse för sökandens ekonomi – inkomster, utgifter, tillgångar och skulder, kopia av senast lämnade deklaration samt eventuell annan information som sökanden bedömer ha betydelse. Stiftelsens sekreterare, Jonas Hultgren, kan nås på tel. 08-459 03 00.

Stockholm 3 augusti 2009
Styrelsen

Bättre informationsutbyte ska hejda organiserad brottslighet

Smartare selektivare insatser och ett bättre informationsutbyte krävs i kampen mot en allt komplexare och snabbt växande organiserad brottslighet i Europa.

Det var nye Europolchefen Rob Wainwrights besked när han och professorerna Jim Finkenauer och Michael Levi talade om sätt att förebygga och möta hoten från brottsliga organisationer.

Trion berörde bland annat hur organiserad brottslighet ska definieras, bristen på tillförlitlig forskning inom området, tvivelaktiga bekämpningsmetoder som kan äventyra rättssäkerheten, en uppmaning till ökad integration av befintlig information från EU-ländernas brottsbekämpande insatser, värdet av att inte glömma bort beprövade polisiära metoder, och en hel del annat.

Jim Finkenauer framhåller att den amerikanska modellen för att störa organiserad brottslighet är fylld med faror för rättsstaten.

– Elektronisk avlyssning, vittnesskyddsprogram, betalda informatörer, olika typer av infiltration och brottsprovaktion är exempel på sammanhang då man måste ställa sig frågan om ändamålen alltid helgar medlen, säger han.

Riksåklagaren Anders Perklev var en av åhörarna i Aula Magna vid Stockholms universitet när de bägge kriminologerna och praktikern, britten Rob Wainwright, belyste olika aspekter av den organiserade brottsligheten.

– Intressant att få höra såväl forskarnas som praktikerns syn på metoderna – och deras baksidor, säger Anders Perklev.

– Givetvis är det viktigt att vi alltid funderar på konsekvenserna av metoderna vi använder, säger riksåklagaren och nämner den aktuella svenska integritetsdebatten om att spara elektronisk kommunikation som ett exempel på när integritetsskyddet ställs mot möjligheterna att bekämpa organiserad brottslighet.

MICHAEL LEVI påpekar att forskningen kring organiserad brottslighet är tunn, något som Finkenauer och Wainwright skriver under på.

Globaliseringen och teknikutvecklingen driver utvecklingen på området, enligt chefen för Europol, EU-ländernas organisation för att bekämpa organiserad brottslighet och terrorism.

Informationssamhället i kombination med EU:s fria rörligheter för människor, varor, tjänster och kapital över

DUBAI +200 % TOKYO +150 % HELSINKI +150 % NEW YORK +120% SHANGHAI +190 % MOSKVA +170 % BANGKOK +120 %

全世界语种的法律文书翻译

(Juridiska texter på världens alla språk)

Semantix har ett heltäckande tjänsteutbud inom
översättning och tolkning.
Kvalitet, sekretess och snabb service.

CERTIFIERAT ISO 9001 SEMKO CERTIFICATION

Översättning tel. 077-440 05 50 Tolkning tel. 0770-457 400 (dygnet runt)
info@semantix.se **www.semantix.se**

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ NORRKÖPING UPPSALA UMEÅ
HELSINKI SAVONLINNA KAJAANI OULU STAVANGER

Semantix
LINGUISTIC EXCELLENCE

nationsgränserna gynnar även kriminella organisationer.

Han konstaterar att den organiserade brottsligheten 2009 ser väsentligt annorlunda ut än vad colombianska drogkarteller gjorde för 20-30 år sedan.

– Nu är den mer mobil, dynamisk, flexibel, multinationell och multietnisk, ofta med experter inom bank- och finanssektorn.

Vilket inte betyder att man helt övergett hot och våd – sådant förekommer, utvecklingen går dock i riktning mot gråzonen, där legala affärer blandas med illegala.

Europolchefen Rob Wainwright och professor Jim Finkenauer.

ÄVEN OM den organiserade brottsligheten växer sig starkare – hur stark är svårt att säga eftersom säkra uppgifter saknas – är Europolchefen optimist:

– Men vi måste bli smartare i vår respons och mer selektiva. Vi ska använda resurserna där de gör mest nytta och brottslingarna är som mest sårbara. Ibland kan vi följa deras digitala spår och komma åt deras finansiering som ett exempel.

Han vill att ledstjärnan för EU-ländernas insatser ska vara ökad integration av befintlig information.

– Vissa säger att det inte finns så mycket information på området. Men vi har många användbara uppgifter och underrättelser på myndigheter i olika länder. Hittills har vi inte delat dessa som vi borde, men med bland annat bättre mjukvara blir det enklare och kunskaperna ökar. Bättre kunskaper och underrättelser är alltid bästa sättet att förhindra och lösa alla typer av brott.

PER JOHANSSON

SNART HÖJER VI PRISET PÅ VÅR POPULÄRA NYHETSTJÄNST!

thomsonreuters.se/karnovnyheter

THOMSON REUTERS

GÄSTKRÖNIKÖR DILSA DEMIRBAG-STEN

Demokratin värnas och skyddas så länge vi har en migration

”

Jag vågar hävda att de flesta av oss vet att man inte ska palla grannens äpplen, gå mot rött ljus eller röka marijuana. Många av oss har gjort allt detta men skryter inte gärna med dumheterna utanför den innersta kretsen. Vad vi väljer att berätta för våra småbarn speglar vårt personliga rättsbegrepp bra. De flesta vet bättre än att informera sina barn om sina övertramp.

Det finns en gradskala över samhällets syn på brottet och straffet är en bra indikator på hur vi ser på övertrampen. Boten vid en felparkering markerar att brottet inte anses vara lika allvarligt som ett beväpnat rån eller misshandel. Vi som inte är utbildade i eller direkt arbetar med juridik tränas i rätt och fel genom normerna i vårt samhälle.
Det är enligt lag ett brott att misshandla en kvinna i Sverige. Dessvärre betyder det inte att kvinnomisshandel tillhör det förgångna. Varje år misshandlas ett antal kvinnor till döds av en man som de har eller tidigare haft en kärleksrelation till. Som denna tidskrifts läsare redan vet innebär inte ett förbud att alla följer lagen. Men de lagar som sätter ramarna för våra liv speglar också vårt sociala normsystem, signalerar hur vi förhåller oss i frågor om kvinnors rätt till sin sexualitet, om barnaga och annat som rör individuella fri- och rättigheter. Vad händer när det självklara ifrågasätts? Mordet på Fadime Sahindal den 21 januari 2002 var, även enligt hennes mördare och far, ett hedersmord. Såväl offret som förövaren var väl insatta i de strukturer och värderingar som ligger till grund och reproducerar idén om ett kollektivt ansvar för kvinnornas kyskhet. Under flera år hade Fadime Sahindal föreläst och arbetat för att belysa sin egen men också många andra kvinnors situation och erfarenhet av hederskulturer. Hon hade förskjutits och hotats av flera manliga släktingar för att hon ville leva ett ”svenskt” liv. Något som de ansåg förkastligt, vilket borde säga en del om dessa mäns syn på svenskar och framförallt den svenska kvinnan. För stora delar av den svenska befolkningen var värderingarna bakom hedersmordet obegripliga. Det bör understrykas att majoriteten av svenskar med bakgrund i länder där heders- kulturen är normerande, och i de flesta fall ger förmildrande omständigheter i lagstiftningen, fördömde mordet. Familjetragedin startade en offentlig debatt om kollektiva och individuella rättigheter. Debatten fick än mer kraft efter terrorattacken den 11 september och några år senare då Jyllands-Posten valde att publicera karikatyrer av profeten Mohammed.

Mordet på Fadime Sahindal och de islamistiska hoten mot Jyllands-Postens redaktion, och mycket annat som godtyckligt definierades som skandinaviskt, blev ett dramatiskt uppvaknande för många i Sverige. Starka motsättningar mellan olika religiösa och politiska grupperingar är en verklighet för majoriteten av världens befolkning. Människor förföljs, fängslas och mördas på grund av sina politiska och religiösa ställningstaganden varje dag runt om i världen. Endast en liten del av världen är fri. Sverige har inte deltagit i något krig på 200 år. Sveriges resa från ett fattigt bondesamhälle till en av världens mest välmående och utvecklade demokratier har snart pågått i hundra år. Det kollektiva minnet verkar dock vara kort. Efter mordet på Fadime Sahindal och kontroverserna i samband med publiceringen av Mohammedbilderna följde debatter som blottade en viss svaghet i den gemensamma förståelsen av vad individuella fri- och rättigheter innebär och hur viktiga de är som fundament för demokrati. Demokrati kräver en viss friktion för att utvecklas och fri och öppen debatt är en förutsättning för att tankar ska prövas, värderas och förfinas. Men hot om våld och mord hör inte hemma i ett demokratiskt samhälle.

Som flyktingbarn till en far som flydde en diktatur är insikten om att de sekulära, liberala och demokratiska värdenas skörhet och utsatthet smärtsam. Att en far är villig att mörda sin dotter för att hon väljer att leva ett liv som han anser vara förkastligt är för mig, med ursprung i Turkiet inte en främmande erfarenhet. Kvinnors situation är alarmerande i stora delar av världen. Vad som förvånade mig var de röster som, med viss framgång, relativiserade mänskliga rättigheter till att vara ett kolonialt och västerländskt påfund och därmed förkastligt. Yttrandefrihet och idén om jämställdhet som eftersträvansvärt vilar på uppfattningen om individen som samhället minsta bestånds-

FOTO: TOM KNUTSON

del. I ett liberalt och demokratiskt system går individuella fri- och rättigheter före kollektiva. Min far flydde från ett land byggt på kollektiva rättigheter och där respekten för individers frihet är marginell och mycket godtycklig. Valet av Sverige som migrationsland styrdes helt och hållet av de värderingar han förknippade med landet uppe i den kallare delen av vår jord. Majoriteten av den svenska befolkningen är, oavsett etnisk bakgrund, religiös tillhörighet eller ideologiska hemvist, demokrater. Men det finns krafter som försöker montera ner vårt liberala samhälle inom Sveriges gränser. I en allt mer globaliserad värld kommer ideologier, religioner, tankar och information att i allt större utsträckning, i hisnande hastigheter färdas över hela världen. Allt fler vill vara en del av den fria världen och vi kan hjälpa, stötta och uppmuntra dem att verka för en demokratisk utveckling på oändligt många fler sätt nu än tidigare. Bland annat tack vare den nya informationstekniken. Allt i globaliseringen är dock inte av godo eller demokratiskt. Även ickedemokratiska rörelser använder

”Allt fler vill vara en del av den fria världen och vi kan hjälpa, stötta och uppmuntra dem **på oändligt många fler sätt nu än tidigare, tack vare de nya möjligheterna.”**

sig av den nya i tekniken för att sprida sina ideologier. Vår förmåga att försvara de liberala och demokratiska värdena ligger lagrade i vår egen befolkning. Georg Klein har vänligt men med en allvarsam insikt beskrivit svensken som fredsskadad. Klein är en begåvad, klok och viktig kulturpersonlighet men jag hoppas innerligt att han har fel.

Kanske är demokrati i behov av ett kollektivt minne som rymmer kamp, en viss grad av motsättningar för att överleva. De som i debatten om hedersmord och den så kallade karikatyrskandalen, kom till försvar för de individuella fri- och rättigheterna och yttrandefriheten var människor med erfarenhet av ickedemokratier. Personer som definieras som invandrare. Medan stora delar av det svenska kulturetablissemanget åberopade tolerans. Men tolerans är inte värdeneutralt. Man kan inte vara tolerant mot intolerans som inskränker individens suveränitet. Att ta ställning för yttrandefrihet och hävda kvinnors rätt till sin sexualitet är inte intolerans. Att vika för krafter som vill tysta det fria ordet och i kulturers och religioners namn frånta kvinnor individuella rättigheter är däremot att gå i de intolerantas fotspår. Idag ser jag mer ljust på framtiden. Om många svenskar har en viss fredsskada så förnyas vetskapen om vikten och behovet av ett liberalt och demokratiskt system av, bland andra, nya svenskar. Demokratin kommer att värnas, skyddas och utvecklas så länge vi har en migration. Det är min övertygelse och tröst.

Dilsa Demirbag-Sten är journalist och årets mottagare av Advokatsamfundets journalistpris

Nya upplagor

Direkt från tryckpressarna

Nya regelsamlingar från FAR SRS Förlag

Finansbranschens regelsamlingar 2009/2010

Bank & Försäkring 2009/2010

Samlingsverket för bank-, kredit- och försäkringsområdena. Här hittar du både lagregleringen och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Med de nya bankstöds- och penningtvättsreglerna.

Uppdaterad per den 1 juli.

Pris 550 kr (exkl. moms och porto)

Börs 2009/2010

Samlingsverket för börsbolag och deras rådgivare. Här hittar du t.ex. de nya takeover-reglerna, Finansinspektionens föreskrifter samt den samlade självregleringen på börsområdet.

Uppdaterad per den 1 juli.

Pris 550 kr (exkl. moms och porto)

Värdepapper 2009/2010

Samlingsverk för värdepappershandel. Här hittar du t.ex. lagregler, Finansinspektionens föreskrifter samt självregleringen från Svenska Fondhandlareföreningen, SwedSec, Fondbolagens Förening och Euroclear.

Uppdaterad per den 1 juli.

Pris 550 kr (exkl. moms och porto)

Beställning
www.farsrsforlag.se
Tel: 08-402 75 00 E-post: order@farsrsforlag.se

FAR SRS FÖRLAG

Källan för tillförlitlig information

Skiljeförfarande är en lönsam verksamhet för byråerna och klienterna har hittills inte varit särskilt priskänsliga. Skiljeförfarande har länge varit näringslivets favoritmetod för att lösa tvister. Snabbt, flexibelt och utan att information om företagen sprids kan de oeniga parterna få en dom som är verkställbar i en stor del av världen.

Men metoden har förändrats. Från att ha varit ett smidigt sätt att lösa affärstvister på, i bästa fall utan att skada relationen mellan parterna, har skiljeförfarandena blivit allt dyrare och allt mer judikaliserade. Hela team på advokatbyråerna arbetar nu med varje tvist, inlagor skrivs, vittnen kallas och dokument begärs ut.

Och nu börjar både klienter och advokater att reagera på de höga kostnaderna.

TEXT ULRIKA BRANDBERG, PER JOHANSSON OCH TOM KNUTSON FOTO SCANPIX

Skiljeförfarande
– *en elegant konfliktlösning*

Skiljeförfarande är, åtminstone i USA, Europa och Asien, ett vanligt sätt att lösa tvister mellan företag på. Genom en skiljeklausul i avtalet bestämmer parterna var och hur en eventuell tvist ska lösas. Förfarandet är snabbt och flexibelt, och parterna har en större kontroll över processen än i domstolen, bland annat genom att de själva utser sina domare.

Men nu lyfter många experter på området ett varnande finger för att de stora tvisterna börjar bli allt för dyra och omständliga.

– Tanken med skiljeförfarandet var att det skulle vara en snabb och billig modell för att lösa tvister. Men vi har judikaliserat processen och gjort den väldigt lik ett domstolsförfarande, vilket inte var meningen från början.

Det säger advokat Claes Lundblad. Han har lång erfarenhet av skiljeförfaranden, både som ombud och skiljeman. Lundblad var initiativtagare till Swedish Arbitration Association, och har själv suttit i Internationella handelskammarens skiljedomstol, ICC, i sex år. Han är en varm anhängare av skiljeförfarande som tvistelösningsmetod, men oroas av utvecklingen.

– Vi måste hantera kostnadsnivåerna om vi långsiktigt ska kunna trygga modellens överlevnad, säger han.

Bo G H Nilsson

SLANTSINGLING

Även Internationella handelskammaren har uppmärksammat utvecklingen av kostnaderna för skiljeförfarande. Statistik från ICC:s Court of Arbitration från åren 2003 och 2004 visar att i genomsnitt 82 procent av kostnaderna för en skiljedom lades på ombud, vittnen och andra kostnader för att lägga fram målet. 16 procent av priset gick till skiljemännen, och två procent till ICC:s administration.

Advokat Bo G H Nilsson utsågs i våras till Sveriges ledamot i ICC:s skiljedomstol och har lång erfarenhet av skiljeförfaranden. Han oroas av utvecklingen.

– Det är väl ingen tvekan om att tidsåtgång och kostnader i genomsnitt ökar, säger han.

Om kostnadsökningen inte stannar av kan den till slut hota skiljeförfarandet som metod, menar Bo G H Nilsson.

– Man ska ju komma ihåg att för parterna som kollektiv är det mycket rationellare att lösa tvisterna genom slantsingling. Då sparar man transaktionskostnaden som är betydande, säger han, och tillägger att just slantsingling kanske ändå inte är något reellt alternativ.

STORA TEAM OCH MYCKET PAPPER

Förklaringen till de ökande kostnaderna står enligt Bo G H Nilsson delvis att finna i ombudens och deras lags arbetssätt. För att hjälpa klienten att vinna målet vänder man på varje sten. Strävan märks inte minst genom att ombuden enligt amerikansk processmodell begär ut handlingar från motparten, så kallade editioner.

– Amerikanerna har ju en nästan religiös tro på att om man bara har tillräckligt mycket handlingar kommer man att hitta ”smoking gun evidence”, och den höga rättvisan kan

FOTO: MOODBOARD/CORBIS/SCANPIX (FÄKTARE)

segra. I själva verket kanske det snarare är så att båda sidorna får ut en massa papper och balansen egentligen inte förändras. Det blir bara dyrare, sammanfattar Bo G H Nilsson.

Även andra advokater talar om en problematisk anglofiering av skiljeförfarandena, kännetecknad av många editioner, långa inlagor, omfattande bevisning och massor av sidofrågor som dyker upp. Ett orosmoln på himlen är också så kallad e-discovery, där man begär ut elektroniska handlingar som e-postkommunikation.

Advokat Carita Wallgren-Lindholm har funderat över vad som driver på utvecklingen.

– Det är på något sätt en strävan efter det fullkomliga. Det finns liksom inga gränser för hur väl man vill framställa allt. Men jag tycker också att det ibland finns en slags osäkerhet över vad som behöver bevisas och vem som har bevisbördan. Man häller ibland in dokument istället för att fundera på vad parten behöver bevisa, säger hon.

Carita Wallgren-Lindholm

Claes Zettermarck

Claes Lundblad

Fredrik Andersson

Cecilia Vieweg

KOMPLEX VERKLIGHET

I sina uppdrag som skiljeman kan Carita Wallgren-Lindholm ibland bli rätt frustrerad över hur lite tid som läggs på de juridiska kärnfrågorna i förhållande till sidospår och editioner av handlingar.

– Man borde kunna banta ner den här processuella energin, så att den inte sker på bekostnad av det materiella, menar hon.

Advokat Claes Zettermarck känner i och för sig igen bilden av ökande kostnader, i alla fall i de stora internationella tvisterna. Men enligt honom speglar utvecklingen också den allt mer komplexa verklighet som företagen verkar i.

– Globaliseringen innebär fler transaktioner och större investeringar, mer pengar är i omlopp och det blir fler kulturkrockar. Detta sammantaget innebär att det inte alltid är lika lätthanterligt som när det handlar om A och B i Sverige som kanske känner varandra från branschföreningen. Det är inte bara jurister som gör ärendena mer komplexa – de har objektivt sett också blivit det, säger han.

Men om nu ombudskostnaderna ökar på ett sätt som hotar själva modellen med skiljeförfaranden – vad kan man då göra för att stoppa utvecklingen.

ICC:s kommission för skiljeförfaranden lämnar i en rapport förslag på hur kostnaderna kan minskas. Förslagen vilar på två grundprinciper: för det första att parterna tidigt i processen gör medvetna val av vad som krävs i just det aktuella målet. För det andra att skiljenämnden är aktiv och hjälper parterna i att minska kostnaderna.

Skiljemännens möjlighet att agera beror till viss del på vilken typ av förfarande det handlar om, och vilka regler man följer. Advokat Carita Wallgren-Lindholm tror dock att man som skiljeman kan påverka kostnaderna för processen, inte minst genom konkreta förslag och frågor. Behövs till exempel så kallade ”court reporters” som för anteckningar under processen, eller kan man lita till modern teknik. Men Wallgren-Lindholm pekar också på parternas ansvar.

– Det finns en tendens i många bolag att outsourca hela skiljeförfarandet utan att styra det. Jag tror att mycket skulle stå att vinna om bolagsledningen skulle ta tvisterna lite närmare sig i stället. Annars är ofta det enda de ser en ganska stor sluträkning, konstaterar hon.

Ombuden då. Har inte de något ansvar? Jo, svarar Claes Lundblad.

– Vi måste bli smartare och effektivare och inte ägna oss för mycket åt dikeskantsfrågor utan åt det centrala i tvisten.

Samtidigt påpekar flera advokater hur svårt det kan vara att som ombud bryta utvecklingen. Klienterna förväntar sig ju att man agerar minst lika aggressivt som motpartens ombud.

– Advokaterna skulle ibland kunna vara lite modigare. Men det är lättare sagt än gjort när man är inne i processen. Vänder motparten på alla stenar gör du det också, säger till exempel advokat Fredrik Andersson.

MÅSTE ENGAGERA SIG

Fredrik Andersson upplever samtidigt att köparna av advokaternas tjänster börjar reagera.

– Jag har lyssnat på en del bolagsjurister, och det finns en trötthet bland klienterna över att ett enkelt sätt att lösa tvister har förvandlats till gigantiska processer, säger han.

Cecilia Vieweg är bolagsjurist på Electrolux och styrelseledamot i Stockholms handelskammares skiljedomsinstitut, SCC. Hon följer kostnadsutvecklingen för skiljeförfaranden noga, men tycker att bolagsjuristerna som användare av förfarandet har ett stort ansvar för att styra processen och därmed kostnaderna.

– Som användare måste man engagera sig och påpeka vad vi ser som bra och mindre bra, säger hon, och konstaterar att kunskapen och förmågan att göra det varierar mellan olika bolag, mycket beroende på branschens förutsättningar.

Samtidigt anser Cecilia Vieweg att skiljemännen har stora möjligheter att hålla kostnaderna nere.

– De kan begränsa editionerna, och se till att man inte tappar effektiviteten i förfarandet med långa ledtider, säger hon, men konstaterar att det är ett samspel som måste stämma, där bolagen också ska stötta skiljemännen i deras strävan.

Redan långt innan en tvist uppstår kan bolagen också påverka hur ett skiljeförfarande ska gå till. Viewegs bolag begränsar till exempel redan i skiljeklausulen editionsrätten.

WIN-WINLÖSNING

Finns det då några reella alternativ till skiljeförfarande, om nu kostnaderna börjat bli ett problem? Att gå till domstol med sina tvister är vanligt i USA. I Europa anses domstolsprocesser dock fortfarande vara alldeles för utdragna för att passa näringslivet.

Ett annat alternativ som fått en del uppmärksamhet är medling. Medling innebär att en utsedd medlare, ofta en advokat, får i uppdrag att hjälpa parterna lösa tvisten utan formell dom.

Medling är en vanlig metod i Asien. Och att den också börjat komma på tapeten i Europa märks bland annat av en ny utbildning för medlare som Västsvenska handelskammaren har startat, tillsammans med det internationella medlingsinstitutet CEDR. Utbildningen leder till ackreditering enligt CEDR. I våras blev den första kullen ackrediterade medlare färdiga med sin utbildning.

Även SCC märker ett ökat intresse för medling. Handelskammaren har ett medlingsinstitut med särskilda regler för medling. Efter att i flera år bara haft något enstaka medlingsärenden kom under 2008 plötsligt åtta nya ärenden.

– Medling är en win-winlösning när den fungerar. Men det gäller att hitta en kompetent och erfaren medlare som kan skapa ett

FOTO: MOODBOARD/CORBIS/SCANPIX (FÄKTARE)

SKILJEFÖRFARANDE

Skiljeförfarande är en slags privat rättegång för att lösa tvister, främst inom näringslivet, som accepteras i en stor del av världens länder. Genom att ratificera New York-konventionen från 1958 har 142 av världens stater förbundit sig att verkställa skiljedomar.

Skiljeförfaranden kan vara av två olika typer: institutionella eller ad hoc. De institutionella förfarandena avgörs vid och administreras av något av de etablerade skiljedomsinstituten som finns i världen. Vid ad hoc-förfaranden styr parterna över vilka regler som ska tillämpas, och skiljenämnden sköter administrationen.

Störst av institutionerna för skiljeförfarande är ICC, Internationella handelskammarens skiljedomstol i Paris. Under 2008 fick ICC 663 ansökningar om skiljeförfararande, av parter från sammanlagt 120 länder. Vid sidan av den har Londons skiljedomstol på senare år vuxit allt mer, och Schweiz håller positionen som ett viktigt forum för skiljeförfaranden.

Stockholms handelskammares skiljedomsinstitut, SCC, grundades redan 1917. Det är inte bara rent svenska tvister som slits i Stockholm. Under 2008 kom parterna i SCC från totalt 39 olika länder, och antalet tvister har under de senaste åren ökat stadigt.

SCC har förutom sina vanliga regler också regler för förenklat skiljeförfarande, som går snabbare och därmed ska bli billigare.

bra samtalsklimat, säger SCC:s vice generalsekreterare Marie Öhrström.

Hon förklarar att resultatet av medling, ett förlikningsavtal, inte är verkställbart som en skiljedom. Det problemet kan dock lösas genom att parterna kommer överens om att medlaren övergår till att vara skiljeman och stadfäster uppgörelsen.

ETT VERKTYG I LÅDAN

Juris doktor Patricia Shaughnessy, lektor vid Stockholms universitet, styrelseledamot i SCC och själv aktiv som skiljeman, ser medling som ett av många verktyg för att lösa tvister.

– I ett modernt samhälle är det helt naturligt att man har en hel verktygslåda för tvistelösning så att man kan anpassa sig till varje enskild tvist och parternas behov. Man behöver fungerande domstolar och olika privata alternativ. Där finns skiljeförfarande, förenklat förfarande och medling som är ett viktigt verktyg. Det är viktigt att advokaterna är duktiga på att använda alla dessa verktyg, och att de använder dem rätt, säger hon.

Marie Öhrström

Advokat Carita Wallgren-Lindholm har deltagit i processen att utbilda finländska advokater i medling. Hon konstaterar att medling ännu inte riktigt slagit igenom i Finland. Ändå har utbildningen visat sig vara betydelsefull.

Patricia Shaughnessy

– Den har format folks tankesätt och inställning till processer. Att veta vilka punkter parterna i princip kan enas om och var man ska spela hårt. Man kan begränsa tvistens omfattning, så att det man de facto ber skiljemännen att besluta om verkligen är en genuin dispyt mellan parterna, konstaterar hon.

Stefan Lindskog

Justitierådet och före detta advokaten Stefan Lindskog, erfaren skiljeman, tror inte att medling kommer att bli någon större verksamhet.

– I de flesta fall av tvister är parterna professionella och ombuden är professionella. Om de vill ha skiljeförfarande beror väl det på att de inte har lyckats lösa det på något annat sätt. Finns det utrymme att förlikas har de som regel redan gjort det, säger han. ■

Duktiga ombud ger Sverige ledande roll

Antalet skiljedomar ökar även under denna lågkonjunktur och fler är att vänta i höst.

God kvalitet på ombuden är även en anledning till att Sverige behåller positionen som ett eftertraktat internationellt skiljedomsland.

Stockholms handelskammares skiljedomsinstitut, SCC, fick ta emot rekordmånga nya mål, 176 stycken, under 2008, och enligt institutets vice generalsekreterare Marie Öhrström ser det ut att bli många fler detta år. Till detta kommer så kallade ad hoc-förfaranden som sker utanför institutionerna, och tvister vid andra utländska fora.

Att antalet tvister ökar i en lågkonjunktur är vanligt. Men enligt flera advokater ligger den stora ökningen fortfarande framför oss.

– Det tar alltid tid från den kritiska händelsen tills det att tvisten mognar och leder fram till ett skiljeförfarande. Jag tror att vi får en väldigt intensiv höst, säger Claes Lundblad.

Juris doktor Patricia Shaughnessy, lektor vid Stockholms universitet, och själv skiljeman, tycker inte att det är självklart att det blir fler tvister i en lågkonjunktur.

– Vad jag tror händer är att klienterna allt mer frågar sina advokater: ”Vad kostar det? Vilka är möjligheterna att få tillbaka pengarna? Hur lång tid tar det?”. Sedan gör man en kalkyl. Kanske väljer man förlikning för att få sina pengar till månadsskiftet istället för om tre år. Stora tvister å andra sidan kanske betyder så mycket att man är beredd att vända varje sten, säger hon.

SVERIGE STÅR SIG

Sverige har en lång tradition som säte för skiljeförfaranden. Och enligt advokater som själva arbetar med internationella tvister håller Stockholm sin position. SCC har lite av en egen nisch på området. Under det kalla kriget möttes parter från öst- och västsidan ofta just i alliansfria Sverige för att tvista. Fortfarande söker sig många länder från det forna östblocket till Stockholm.

SCC:s vice generalsekreterare, Marie Öhrström, förklarar framgången:

– Stockholm har gott anseende. Här finns ett framgångsrikt skiljedomsinstitut och många erfarna skiljemän som håller hög internationell standard. Sverige har också duktiga processadvokater som är väl förtrogna med skiljemannarätten. Även om internationella företag som tvistar i Sverige ofta har egna ombud vill de också gärna ha ett svenskt ombud med sig, säger hon.

KVALITETEN AVGÖR

Även Electrolux chefsjurist Cecilia Vieweg lovordar de svenska advokaterna.

– Det är viktigt ur vårt användarperspektiv att det finns en bra bredd på ombud och skiljemän. Det tycker jag att vi har i Sverige. Vi har också gott rykte när det gäller ombud och skiljemän. Jag får ofta förfrågan från bolagsjurister i internationella företag om jag kan rekommendera ombud och skiljemän, säger hon.

Som bolagsjurist har Cecilia Vieweg SCC som sitt förstahandsval när man ska skriva skiljeklausuler. Utländska bolag föredrar dock ofta ICC istället, gärna med London som säte för tvisten. När Electrolux skriver inköpsavtal med kinesiska tillverkare förläggs tvisterna ofta till Singapore International Arbitration Center.

Duktiga ombud är alltså ett skäl för Cecilia

FOTO: SCANPIX

Vieweg att välja Sverige för skiljeförfaranden. Och det är kvaliteten som får avgöra valet.

– Vi vill ha riktigt duktiga personer, och har vi goda erfarenheter av någon väger det tungt. Vi utgår inte från byrå när vi väljer, utan är helt otrogna och väljer efter person, säger Vieweg.

Inte heller advokaterna märker någon direkt prispress från företagen som köper deras tjänster.

– Min erfarenhet är att bolagsjuristerna på större bolag är duktiga inköpare. De är inte alldeles byråtrogna. Min erfarenhet är också att kvalitet är viktigare än pris. En kvalitetsskillnad kan påverka resultat och motiverar ett högt pris, säger till exempel justitierådet och före detta advokaten Stefan Lindskog.

Advokat Claes Zettermarck är inne på samma linje.

– Konkurrensen kommer främst till uttryck i vilken kvalitet man kan erbjuda i tjänster och produkter, hur stor tidsåtgången beräknas bli och inte minst tillgängligheten. Det går inte att stänga kontoret sex veckor på sommaren, påpekar han.

Patricia Shaughnessy tycker sig dock se en ökad prismedvetenhet, som främst tar sig uttryck i nya modeller för prissättning.

– Under de senaste åren ser man en utveckling mot att klienterna efterfrågar skräddarsydda dokument och mallar specialanpassade för klientens verksamhet, som kan återanvändas utan alltför omfattande merarbete. Man kan också ge incitament till de advokatbyråer man anlitar att undvika tvister, säger hon.

Claes Lundblad anar en liknande utveckling.

– Man märker en ökad press på priserna. Jag tror att vi får se en utveckling mot lite andra ersättningsmodeller än den klassiska med betalning per arbetad timme som inte alltid befordrar effektivitet på det sätt som den borde, säger han.

Köparna tycks alltså inte välja ombud efter byråtillhörighet. På senare år har det också blivit tydligt att erfarna ombud kan byta byrå utan att förlora uppdrag. Ett exempel är advokat Claes Lundblad, som lämnade Mannheimer Swartling advokatbyrå för att bygga upp finländska Roschiers verksamhet i Sverige.

Bland advokatbyråerna är intresset för tvister idag stort, inte minst när lågkonjunkturen drastiskt minskar antalet transaktionsuppdrag. Processer, och då särskilt skiljeförfaranden, har blivit en verksamhet på egna ben, snarare än en stödfunktion på byrån.

– Allt fler betraktar generellt tvistehanteringen som en viktig del av verksamheten. Fast för de tyngsta uppdragen är det fortfarande ett relativt begränsat antal personer som kommer i fråga. Det finns en intensiv konkurrens, men det är mellan ett begränsat antal aktörer, säger advokat Bo G H Nilsson.

LÖNSAMMA UPPDRAG

Förklaringen till advokatbyråernas intresse för processer och tvister är naturligtvis till stor del ekonomisk. Ett erfaret ombud kan debitera mellan 3500 och 5000 kronor i timmen för sina tjänster. Samtidigt sysselsätter uppdragen många fler medarbetare på byrån.

– Större processer är lönsamma uppdrag. Det är ingen hemlighet att lönsamheten i advokatverksamhet i stor utsträckning beror på om man kan engagera biträdande jurister i hyggligt stor omfattning, konstaterar Bo G H Nilsson.

Flera av de advokater som är verksamma i skiljeförfaranden pekar på att de stora Londonbyråerna idag är aktiva också på den svenska arenan för skiljeförfaranden. Konkurrensen tycks alltså ha hårdnat. Stefan Lindskog pekar dock att konkurrensen kan föra med sig mycket gott till advokatkåren.

– I och med att det finns fler byråer med mycket kvalificerade avdelningar för de här uppdragen så attraherar det uppdrag. Man har alltså glädje av varandra, säger han.

Advokaterna har en given roll som ombud i skiljeförfaranden. De utgör också en betydande andel av skiljemän och ordförande i skiljenämnder, tillsammans med domare och jurister från den akademiska världen.

Ändå är det inte alltid lätt för advokater att ta skiljemannauppdrag. För den som arbetar på en stor byrå finns risken för jäv som hindrar det. Och trots att ersättningarna till skiljemän kan se hög ut (se faktaruta om kostnaderna) anses uppdraget inte vara särskilt lönsamt för byrån.

– Skiljemannauppdraget engagerar bara mig som person. Om man får ett uppdrag som ombud i en stor tvist sysselsätter det däremot många på byrån, säger Fredrik Andersson, och fortsätter:

– Skiljemannauppdraget är ändå en värdefull erfarenhet. Det gör mig till ett bättre ombud. Du får se hur viktig pedagogiken är och man förstår hur mycket information som sköljer över en skiljeman och därför hur mycket tid man ska lägga på att strukturera den som ombud.

Ersättningen till skiljemännen i institutionella skiljeförfaranden utgår såväl i Sverige som vid ICC enligt tabeller, där priset beror på tvistens värde. Det är naturligtvis en fördel för parterna, som kan förutse kostnaderna för skiljeförfarandet. Men det kan slå fel för skiljemännen.

– Som skiljeman kan man få mindre lönsamma mål, sådana med lågt tvistevärde som kräver många timmars arbete, motsatsen förekommer också, säger advokat Claes Zettermarck.

MODELLAGEN EN TRYGGHET

Förekomsten av kompetenta och, i jämförelse med till exempel advokater från de stora Londonbyråerna, billiga ombud, och skickliga skiljemän är ett skäl för företag att förlägga sina skiljeförfaranden till Sverige. Men det

PLUS OCH MINUS MED SKILJEFÖRFARANDE SOM METOD

För- och nackdelar med att välja skiljeförfarande i stället för att ta sina tvister till domstol:

+ Snabbt
Tidsfrister kan regleras i skiljeklausulen eller i det aktuella skiljedomsinstitutets regler. Stockholms handelskammares skiljedomsinstitut har en tidsfrist på sex månader. Svenska mål tar i genomsnitt 6–7 månader medan internationella mål tar 10–11 månader. Detta kan jämföras med en tvist i domstol som kan ta flera år när den går genom flera instanser. Enligt SCC:s regler för förenklat skiljeförfarande är fristen för dom tre månader.

+ Flexibelt
Parterna väljer själva institut eller ad hoc-förfarande, språk, land och tillämplig lag, liksom hur många skiljemän de vill ha.

+ Hemligt
Skiljemännen har tystnadsplikt, och företagen slipper få information spridd som kan påverka börskurser och liknande.

+ Egen kontroll
Parterna väljer själva sina skiljemän efter deras kompetens på området, och processen kan anpassas efter tvistens omfång och utseende och parternas behov. Vid internationella tvister slipper man också tvista i en domstol på ”bortaplan”, alltså processa i ett land där ena parten behärskar lagstiftningen och språket men inte den andra.

+ Verkställbart i de flesta länder
Medan en domstols beslut ofta inte kan genomdrivas i länder utanför EU är skiljedomar verkställbara i alla länder som ratificerat New York-konventionen från 1958. Det innebär att den part som vunnit kan få myndigheternas hjälp att driva in sina fordringar i 142 länder.

– Kan bli dyrt
Parterna betalar själva för skiljemän och administration.

– Ingen prejudikatsbildning
Eftersom dömandet och domen är konfidentiell skapas inga prejudikat, vilket kan ses som ett problem för rättstillämpningen.

finns också andra skäl. En fungerande lagstiftning till exempel.

FN-organet UNICITRAL har tagit fram en så kallad modellag för skiljeförfarande. UNICITRAL avgör också vilka länders lagstiftning som liknar modellagen tillräckligt för att få kallas ”model law jurisdictions”. Till skillnad från till exempel Tyskland, Danmark och Norge räknas Sverige inte som en modellagsjurisdiktion.

Marie Öhrström tycker att Sverige borde sträva efter att bli en sådan.

– Den svenska lagen är tio år. Den var bra och modern när den kom men behöver ses över. Vi upplever att Stockholm har förlorat lite i anseende på grund av att utländska skiljemän och ombud inte riktigt känner igen sig i den svenska lagen. Modellagen, som är mycket spridd, vore naturligtvis bättre PR för Sverige säger hon, och konstaterar att modellagsstämpeln skapar trygghet, vilket är viktigt i en förtroendebransch.

– Vi är ett litet land med udda språk som konkurrerar med jättar som USA, Frankrike och England. Det måste man förstå, sammanfattar Marie Öhrström.

INGEN VÄSENTLIG SKILLNAD

Även Bo G H Nilsson tror att Sverige förr eller senare måste anpassa sig till modellagen.

Andra bedömare, som Stefan Lindskog och advokat Claes Lundblad, fäster mindre avseende vid modellagsstämpeln. Och de får visst stöd av Patricia Shaughnessy.

– Den svenska lagen skiljer sig inte så väsentligt från modellagen. Tittar man på de stora länderna på området, som USA, Frankrike, Storbritannien och Schweiz så har de inte heller modellagar. Däremot har de språk som många talar och förstår. Det blir besvärligare i Sverige, särskilt med vår betoning av förarbetena, säger Shaughnessy. ■

SÅ MYCKET KOSTAR SKILJEFÖRFARANDET

På både SCC:s och ICC:s hemsidor finns kalkylatorer där man enkelt kan räkna ut den ungefärliga kostnaden för ett skiljeförfarande utifrån olika förutsättningar. Kostnaderna styrs av värdet på det omtvistade beloppet, och ersättningen till skiljemännen utgår enligt tabeller. Det finns dock en viss spännvidd i ersättning beroende på andra förutsättningar. Nedanstående kostnader grundar sig på medianersättningen till skiljemännen.

Beräkningarna gäller en tvist värd 10 miljoner kronor*, och avser bara kostnaden för själva processen. Ombudskostnaden tillkommer.

*omräknat enligt aktuell kurs den 4 augusti till 975 000 euro respektive 1 400 000 dollar

KOSTNADER FÖR SKILJEFÖRFARANDEN VID SCC

(i kronor, moms tillkommer)

Enligt SCC:s regler, en skiljeman

Arvode till skiljemannen (baserat på medianen)	158 000
Administrativ avgift till Institutet	80 200
Omkostnader (schablon)	35 700
TOTALT	273 900 kronor plus moms

Enligt SCC:s regler, tre skiljemän

(i kronor, moms tillkommer)

Arvode till skiljenämnden (baserat på medianen)	611 600
Administrativ avgift till Institutet	140 500
Omkostnader (schablon)	112 800
TOTALT	864 900 kronor plus moms

Enligt SCC:s regler för förenklat skiljeförfarande (en skiljeman)

(i kronor, moms tillkommer)

Arvode till skiljemannen (baserat på medianen)	157 700
Administrativ avgift till Institutet	80 300
Omkostnader (schablon)	35 700
TOTALT	273 700 kronor plus moms

KOSTNADER FÖR SKILJEFÖRFARANDEN VID ICC

Enligt ICC:s regler, en skiljeman (skiljemännens omkostnader tillkommer)

Arvode till skiljemannen (baserat på medianen)	322 000
Administrativ avgift	163 800
TOTALT	485 800 kronor

Enligt ICC:s regler, tre skiljemän (skiljemännens omkostnader tillkommer)

Arvode till skiljemännen (baserat på medianen)	966 100
Administrativ avgift	163 800
TOTALT	1 129 900 kronor

Vi snabbavvecklar och likviderar bolag i hela Norden

Vi har under de senaste 20 åren likviderat tusentals bolag, i Sverige liksom i våra grannländer. Vi har således stor erfarenhet av denna typ av tjänst. Sänd oss uppgifter om det bolag du vill få likviderat eller snabbavvecklat så lämnar vi en konkurrenskraftig offert. Du kan även gå in på www.ab.se → Bolag Sverige → Avveckling AB → Snabbavveckling, offert.
Där anger du bolagets eget kapital och får då uppgift om vad en snabbavveckling skulle kosta. Priset för enbart likvidation hittar du strax under.

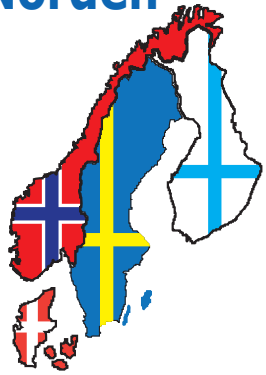

• Nybildningar • Lagerbolag • Emissioner • Minskningar
• Fusioner • Delningar/Fissioner • Kompanjonsavtal

AKTIEBOLAGSTJÄNST
info@ab.se **Stockholm** tel 08-24 83 40, fax 08-20 39 63, **Uppsala** tel 018-69 28 70, fax 018-14 50 20

FOTO: SCANPIX

Viktigt att lyfta fram den nya generationen

Att komma in som ung och ny i tvister och skiljeförfaranden är inte lätt. Men arbete pågår för att lyfta fram den nya generationen skiljemän och ombud.

Skiljeförfaranden är en förtroendebransch. Att slå sig in på marknaden som ung och oprövad är svårt. Samtidigt har både advokatbyråerna och skiljedomsinstituten intresse av att det växer fram en ny generation som kan ta över när dagens allt mer grånande herrar och (fåtalet) damer drar sig tillbaka.

– Vi har ett bekymmer med att få in yngre förmågor. SCC har en populär förening för yngre jurister som är intresserade av skiljemannarätt. Men det är ganska svårt att bli utsedd till skiljeman, såväl av part som av en skiljedomsinstitution, säger SCC:s vice generalsekreterare Marie Öhrström. Hon poängterar dock att institutet absolut har ambitionen att hitta lämpliga yngre skiljemän. Men de måste naturligtvis ha erforderlig kompetens.

– Vi har ett uppdrag från parterna att utse den bäst lämpade skiljemannen i varje enskilt ärende. Här kan vi inte kompromissa.

Framför allt är det skiljemannauppdragen, inte minst ordförandeposten, som kräver erfarenhet. Bra skiljemän måste vara duktiga jurister med omdöme, som kan se ett problem ur olika aspekter och har visat att de kan lyssna och skriva bra domar. Samtidigt måste man ge sig in i arbetet för att skaffa den erfarenheten.

Oftast utser SCC nämndens ordförande eller en ensam skiljeman men ibland får Institutet utse alla tre skiljemännen. Då tar man ofta tillfället i akt att släppa in någon yngre förmåga tillsammans med mer erfarna kolleger, berättar Marie Öhrström.

Den vanligaste vägen till positionen som skiljeman går från rollen som biträdande jurist på någon av parternas sida, via egna uppdrag som ombud. Men även andra meriter kan räknas.

– Jag brukar rekommendera yngre som är intresserade att försöka bli utsedda som sekreterare åt en skiljenämnd. Det är en bra merit att ha i sin CV, säger Marie Öhrström.

OKÄNT FÖR STUDENTER

Advokat Bo G H Nilsson, själv veteran inom skiljeförfaranden och nyvald ledamot i ICC, är medveten om behovet av att skola in nya kolleger i rollen som ombud och skiljeman.

– När man väljer skiljemän eller rekommenderar kolleger tycker jag att det finns flera skäl till att inte ständigt peka ut de uppenbara valen. Det gäller att tänka efter om man kan bryta och lyfta fram yngre. Dels för att det blir bättre totalt sett – en person kan inte ens med ett intensivt engagemang hantera hur många uppdrag som helst – och dels för att ge möjlighet för nya att växa in i rollen som ombud och skiljeman och så småningom också som ordförande, säger han.

Bo G H Nilsson är ordförande i The Swedish Arbitration Association (SAA), en organi-

”Jag vet inget annat land som på samma sätt som Sverige **vinnlagt sig om att träna och hjälpa upp ungdomarna i den här ganska svårgenomträngliga branschen.”**

Carita Wallgren-Lindholm

sation för jurister verksamma inom skiljeförfarande. Tillsammans med SCC bedriver SAA sedan 2006 en utbildning i skiljemannauppdrag för yngre advokater. Målet är att säkra tillväxten av nya skiljemän och ombud med internationellt hållbara kunskaper. Hittills har 37 advokater genomgått programmet.

Även ICC har ett forum för yngre skiljemän. Som ett av få universitet i världen erbjuder också Stockholms universitet utbildning på området. Juridicums mastersutbildning i skiljeförfarande startade för fem år sedan och blev snabbt den mest populära kursen i mastersprogrammet. Vid den senaste antagningen fick man 1200 ansökningar från över 40 länder till de 30 platserna.

OKÄNT FÖR STUDENTER

Utbildningen har snabbt fått gott rykte och studenterna har hävdat sig väl både i kampen om praktikplatser och i internationella processtävlingar, berättar juris doktor Patricia Shaughnessy, som undervisar på utbildningen. Hon skulle dock gärna vilja se fler svenska studenter på kursen.

– Skiljeförfarande är lite okänt för svenska juriststudenter. Det får väldigt liten plats i processrätten. Ändå skulle jag gissa att de flesta jurister som får arbete på en affärsjuridisk byrå någon gång kommer i kontakt med skiljeförfaranden, konstaterar Patricia Shaughnessy.

Det pågår alltså arbete i flera former för att lyfta fram den nya generationen skiljemän. Med gott resultat, tycker flera advokater.

Advokat Carita Wallgren-Lindholm, med advokatbyrå i Helsingfors, har bara beröm att ge sina svenska kolleger.

– Jag vet inget annat land som på samma sätt som Sverige vinnlagt sig om att träna och hjälpa upp ungdomarna i den här ganska svårgenomträngliga branschen, genom kurser och skolning och nätverk och så vidare. Man gör det med stor iver och framgång, säger hon. ■

LÄS MER!

Litteratur

ICC Commission on Arbitration: Techniques for Controlling Time and Costs in Arbitration, ICC Publication 843

Öhrström, Marie: Stockholms handelskammares skiljedomsinstitut. En handbok och regelkommentar till skiljeförfaranden, Norstedts juridik 2009

Webbplatser:

ICC:s webbplats: *www.iccwbo.org/court*

SCC:s webbplats: *www.chamber.se*

Stockholms universitet, Juridicums webbplats: *www.juridicum.su.se*

Swedish Arbitration Associations webbplats: *www.swedisharbitration.se/*

Västsvenska handelskammarens webbplats: *www.handelskammaren.net*

KARNOV NYHETER

thomsonreuters.se

Delar av Karnov Nyheters redaktion

SNART HÖJER VI PRISET PÅ VÅR POPULÄRA NYHETSTJÄNST!

Karnov Nyheter har i dag mer än 6000 läsare och ger dig en bred och effektiv nyhetsrapportering inom alla rättsområden. Vi är dessutom exklusiv leverantör till Domstolsverket.

PASSA PÅ!
NU 2650 kr/år*
Vi hjälper dig med dina inställningar för ett optimalt användande av vår nyhetstjänst.

MED KARNOV NYHETER FÅR DU

- Uppdateringar flera gånger per dygn
- Skräddarsydda nyhetsflöden efter dina behov
- En helt integrerad nyhetstjänst med Karnov
- Inget brus – bara juridik

Ta del av kampanjerbjudandet på thomsonreuters.se/karnovnyheter

THOMSON REUTERS

*Erbjudandet gäller from 1-30 september 2009. Pris från 1 oktober är 3950 kr/år. Du sparar 1300 kr.

Advokatsamfundets kurser hösten 2009

Med reservation för ändringar.
Anmälan sker via Advokatsamfundets hemsida **www.advokatsamfundet.se**
För mer information: **kursinfo@advokatsamfundet.se** eller 08-459 03 00.
Kursplats är Stockholm om inget annat anges.
Från 1 januari 2009 gäller att advokat ska genomgå minst 18 timmars fortbildning per år.
Samtliga kurser kan räknas in i fortbildningskravet för advokater.

September

18 – 20 september Brottmålskurs 1 – försvararens uppgifter i och utom domstol (Stockholm, internatkurs)
22 september Aktieägaravtal – praktisk tillämpning och rättsliga problem
25 september EG:s statsstödsregler mot bakgrund av EG-domstolens senaste rättspraxis
29 september Nyheter inom konkurrensrätten – nya konkurrenslagen
30 september Stockholm EMR: en modernare rättegång – brottmålsprocessen

Oktober

2 oktober Malmö EMR: en modernare rättegång – brottmålsprocessen
6 oktober Lönsamt ledarskap för chefer och teamledare
8 oktober Krishantering på advokatbyrå och i klientföretag
12 oktober Arbeta effektivare med Word och Outlook
14 oktober Tvistemålsprocessen 1 – förberedelsefasen
14 – 16 oktober Förhandlingsteknik för humanjurister i teori och praktik
21 – 22 oktober Skiljeförfarande i praktiken

November

3 november Drafting Contracts in English
5 november Företagsrekonstruktion – möjligheter och svårigheter
6 november Uppdraget som målsägandebiträde
10 november Aktuell bodelningsrätt
12 november Immaterialrätt – nyheter och rättsutveckling
17 november Stockholm EMR: en modernare rättegång – tvistemålsprocessen
25 november Göteborg EMR: en modernare rättegång – tvistemålsprocessen
25 november Företagsförvärv och due diligence
28 november – 5 december Fördjupning inom brottmålsprocessen (utlandskurs)

December

8 december Styrelseansvar, styrelsearbete och bolagsstyrning

www.advokatsamfundet.se
kursinfo@advokatsamfundet.se
Telefon 08-459 03 00

Kostnadsfria kurser hösten 2009

Advokatsamfundet erbjuder under hösten 2009 en fortsättning på programmet med kostnadsfria kurser och seminarier.
Programmet vänder sig till advokater och biträdande jurister på advokatbyrå. Erbjudandet gäller till en början en kurs per person.
Antalet platser är begränsat och anmälan sker enligt först till kvarn.
Advokatsamfundets kostnadsfria kurser - se **www.advokatsamfundet.se** under Utbildning

Sätta annan i sitt ställe?

Debattör:
Mikael Niklasson, advokat, Helsingborg

Jag delar Björn Hurtigs synpunkt (Advokaten nr 4) att domstolar kunde vara mer flexibla vad gäller ersättning när annan advokat utfört arbete i ett ärende.

Däremot är jag något förundrad över det förfarande som beskrivs i artikeln; att regelmässigt låta biträdande jurister medverka vid polisförhör. Jag menar att detta inte är formellt möjligt. Av kommentaren till rättegångsbalken 21 kap. 6 § framgår att den som anlitas som substitut skall fylla de allmänna kvalifikationerna enligt 5 §. Det är således fråga om rena undantagsfall när annan än advokat kan komma ifråga.

JAG TROR NOG att det förfarande som beskrivs i Björn Hurtigs inlägg är nyttigt för de biträdande juristerna och i många fall gynnar det säkert också klienterna. Det måste emellertid vara svårt att i förväg veta om någon ”knivig” situation dyker upp vid ett polisförhör. Det blir också svårare för en advokat som inte själv varit närvarande vid ett polisförhör att avgöra om det i förundersökningsprotokollet kommit in någon felskrivning eller om det uppstått något missförstånd i förhörssituationen.

Jag anser att man inte kan dela in försvararuppdraget i en mindre viktig del som kan utföras av en biträdande jurist och en viktig del som alltid måste utföras av en advokat.

I Skåne är det såvitt känt inte möjligt att skicka en biträdande jurist på polisförhör. Tillämpas möjligheten att sätta biträdande jurist i sitt ställe på skilda sätt på olika advokatbyråer och i olika delar av landet leder det till konkurrensfördelar för de byråer som anser att de har möjlighet att skicka en biträdande jurist istället för en advokat på polisförhör med mera. En advokat som anser att han regelmässigt kan överlåta delar av försvararuppdragen på biträdande jurister kan åtaga sig fler uppdrag än en advokat som anser att det inte är möjligt eller inte får lov att göra det för ”sin” tingsrätt.

ISTÄLLET FÖR ATT låta biträdande jurister utföra del av försvararuppdrag tycker jag att man på allvar bör diskutera om man skall korta kvalifikationstiden för att få bli advokat. Det skulle åtminstone minska problemet med att sysselsätta biträdande jurister på byråer som företrädesvis ägnar sig åt brottmål. Förmodligen skulle det göra det lättare att anställa biträdande jurister på alla typer av advokatbyråer som ägnar sig åt humanjuridik. Jag tror inte att en kortare kvalifikationstid skulle leda till några nämnvärda nackdelar för klienterna. Ett förslag kunde vara tingsmeritering och ett och ett halvt år på advokatbyrå eller tre års tjänst på advokatbyrå.

Uppdraget som offentlig försvarare är i hög grad personligt. Jag inser att man i undantagsfall kan behöva sätta annan advokat i sitt ställe till exempel när två huvudförhandlingar kolliderar. Däremot menar jag att det inte är möjligt att sätta en biträdande jurist i sitt ställe vid till exempel polisförhör. Det skulle kunna leda till att det på en del advokatbyråer förekom affischnamn, skickliga och välkända brottmålsadvokater, som drog in klienter till byrån och sedan lät biträdande jurister utföra en stor del av försvararuppdragen.

Vi advokater har i det närmaste monopol på uppdrag som offentlig försvarare. Jag anser att det under sådana förhållanden är viktigt att alla delar av försvararuppdraget utförs endast av advokater. I annat fall kanske det dyker upp biträdande jurister som medverkar vid delar av eller rentav hela brottmålsrättegångar. Det blir under sådana förhållanden svårt att motivera att i princip endast advokat kan utses till offentlig försvarare.

Jag anser att om det trots allt skall vara möjligt för advokat att sätta biträdande jurist i sitt ställe vid polisförhör med mera bör det tillämpas lika i hela landet. ■

REPLIK Tomas Nilsson, ordförande i Advokatsamfundet, svarar

Frågan är felhanterad

Frågan om biträdande jurist kan anlitas för att medverka vid polisförhör, kan inte hanteras på det sätt som Mikael Niklasson hävdar är praxis i Skåne – ”I Skåne är det såvitt känt inte möjligt att skicka en biträdande jurist på polisförhör.”

Ofta är det naturligtvis av uppenbara skäl en fördel att den offentlige försvararen personligen medverkar vid förhöret. En sådan ordning torde för det mesta kunna uppnås genom flexibilitet och samråd mellan försvararen och förhörsledaren. Men inte alltför sällan kan det vara svårt eller omöjligt att lösa frågan om försvararens medverkan vid ett visst tillfälle. Det gäller typiskt sett vid förundersökningar i vilka den misstänkte är häktad eller eljest då särskilt skyndsamhetskrav föreligger. Att i sådana fall kunna anlita en biträdande jurist vid förhöret kan ofta vara en praktisk lösning, som inte är till nackdel för den misstänkte och som också är invändningsfritt från förundersökningsledarens och förhörsledarens sida. Vikten av att upprätthålla en snabb och effektiv prövning av en brottsmisstanke ska inte underskattas. Inte heller bör tingsrätten kunna ha någon invändning häremot. Självfallet måste den offentlige försvararen själv ytterst göra en bedömning om lämpligheten av arrangemanget. Det kan inte bli frågan om att genom åtgärden överlåta åt den biträdande juristen att självständigt fullgöra vad som hör till uppdraget som offentlig försvarare. Det är istället frågan om biträde till en förordnad offentlig försvarare, där biträdet agerar inom ramen för försvararens uppdrag, enligt dennes instruktioner och under dennes tillsyn och ansvar. Detta rör alltså inte en tillämpning av reglerna om substitution, utan om rätten för en offentlig försvarare – för att vidta vissa åtgärder som ligger inom ramen för hans eller hennes åliggande – att anlita biträde av sin personal. Förhållandet ska redovisas i kostnadsräkningen.

Av rättsfall framgår även att rätten till ersättning föreligger under dessa förutsättningar, se NJA 1967 s. 385 (se även JK:s och Advokatsamfundets yttrande i målet), RH 1989:81 och till viss del NJA 1986 s. 733. ■

Tomas Nilsson,
ordförande Advokatsamfundet

REPLIK Svar till Försäkringsförbundet

”Vi hade väntat oss ett konkretare svar från Försäkringsförbundet”

I senaste numret av tidskriften Advokaten, nr 5 för 2009, har Försäkringsförbundet svarat på Skadeståndskollegiets öppna brev till verkställande direktörerna i de försäkringsbolag som har koncession att meddela trafikförsäkring i Sverige.

Det är beklagligt att konstatera att Försäkringsförbundet inte alls kommenterar de väsentliga frågorna i Skadeståndskollegiets öppna brev.

FRÅN FÖRBUNDETS SIDA ger man intryck av att allt är så bra och alla vill så väl men det överensstämmer inte riktigt med verkligheten. Man tar överhuvudtaget inte upp den väsentligaste frågan som vi i Skadeståndskollegiets öppna brev uttryckt på följande sätt:

”Vid överläggningar i anslutning till lagändringen mellan justitiedepartementet och försäkringsbolagen åtog sig bolagen att fortsättningsvis svara för kostnaden för den skadades juridiska ombud i skaderegleringen. Justitieministern uppehöll sig särskilt vid denna fråga i propositionen 1987/88:73, s. 29 och 98. Denna ordning tillämpades därefter till gagn för de skadades rättssäkerhet.”

Vi kan bara konstatera att så blev det inte – i vart fall inte, förutom If och Folksam, för de försäkringsbolag som har koncession att meddela trafikförsäkring i Sverige.

Det är en godtycklig bedömning som de försäkringsbolag, som inte tillämpar det så kallade frivilliga åtagandet, gör när de avviker från det grundläggande åtagandet när det gäller rätten till ombud. Det är vidare så illa att vissa bolag förnekar till och med rätt till ombud även vid svåra personskador.

Att, som Försäkringsförbundet uttrycker sig i sin replik ”Trygg-Hansa och Länsförsäkringar värnar rättssäkerheten för de skadelidande bland annat genom att bolagens utgifter för ombudskostnader har ökat under senare år”, kan knappast tas till intäkt för att bolagens inställning till rätt till ombud och det så kallade frivilliga åtagandet, har blivit mer välvilligt.

PÅSTÅENDET att ”försäkringsbranschen inte har ändrat sitt förhållningssätt vad gäller utlägg för ombudskostnader”, är obegripligt alldenstund som det frivilliga åtagandet tagits bort från försäkringsvillkoren såvitt gäller alla bolag utom If och Folksam.

Lika obegripligt är det när man från Försäkringsförbundets sida inte begriper att så snart som ett ombud har anlitats så är ombudet motpart gentemot försäkringsbolaget. I advokatrollen kan det aldrig röra sig om någonting annat än ett motpartsförhållande och det finns ingen exakt rättvisa i det enskilda skadeärendet. När det gäller den allra viktigaste och, vid reservsättningen, största kostnaden för försäkringsbolagen, nämligen kostnaden för inkomstförlust, kan stora motsättningar föreligga mellan den skadade och bolag beträffande hypotetisk karriärutveckling och inkomstförlust.

Skadeståndskollegiet konstaterar således att vi inte fått några som helst besked om varför man frångått bolagens åtagande att fortsättningsvis svara för kostnaden för den skadades juridiska ombud i skaderegleringen, jämför ovan.

Ett något mer utförligt och konkret svar på vårt öppna brev hade vi förväntat oss.

För Skadeståndskollegiet
Erik Reveman, advokat, Stockholm
Mats Wikner, advokat, Falun
Tove Rolfsdotter, advokat, Göteborg

Slutstenen - den ledande avvecklingstjänsten sedan 1992 Sälj det vilande bolaget till oss så likviderar vi det. Ägaren får betalt omedelbart och behöver inte vänta åtta till tio månader på utskiftningen. Vi tar hand om all hantering av bolaget. Se *Säljarens Checklista* på vår webbplats.

Falun 023 - 79 23 00
Malmö 040 - 720 20
Stockholm 08 - 23 41 15
Göteborg 031 - 17 12 25
E-post: info@standardbolag.se
Hemsida: www.standardbolag.se

Svenska Standardbolag AB
LEDANDE INOM BOLAGSFRÅGOR OCH LAGERBOLAG SEDAN 1954

Nu har vi tagit fram en väldigt fördelaktig försäkringslösning för dig som är medlem i Advokatsamfundet. Det handlar om Länsförsäkringars avbrottsförsäkring, gruppsjukvårdsförsäkring och rehabiliteringsförsäkring till ett oslagbart pris – som du bara kan få genom oss på Willis.

Sjukvårdsförsäkringen kan till skillnad från de andra köpas separat. Men det i särklass bästa priset får du om du köper alla tre tillsammans.

Gå in på advokatsamfundet.se eller ring oss på Willis advokatservice på 08-546 359 60 så får du veta mer.

Länsförsäkringar
Bank & Försäkring

Willis

Unga advokater och jurister möttes på samfundet

Den 8 juni samlades närmare 200 unga advokater och biträdande jurister på Advokatsamfundets kansli i Stockholm, när Advokat i framtiden bjöd på sommarcocktail.

Projektet ”Advokat i framtiden” har startats av Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg, med syfte att öka engagemanget och inflytandet samt skapa en plattform för biträdande jurister och yngre advokater. Ansvarig för projektet är Advokatsamfundets chefsjurist, advokat Maria Billing. **TK**

Mångfaldsstipendium till Angeredselever

Inder Preet Singh, Alexandra Cander och Therese Lehmann-Gustavsson på Angeredsgymnasiet tilldelades i slutet av vårterminen advokatfirman Vinges mångfaldsstipendium. Stipendiet består av vardera 10 000 kronor, samt löfte om sommarjobb och mentorer på Vinge om stipendiaterna väljer att studera juridik.

Mångfaldsstipendierna utdelades i år för sjätte året. Syftet med stipendierna är att stimulera fler unga med utländsk bakgrund att läsa juridik.

Kerstin Skarp ny vice riksåklagare

Förre överåklagaren Kerstin Skarp har utsetts till ny vice riksåklagare. Uppdraget innebär att Skarp blir ställföreträdande chef för Åklagarmyndigheten. Hon ska också biträda riksåklagaren i hans funktion som landets högste åklagare.

Kerstin Skarp har tidigare varit chef för City åklagarkammare i Stockholm. Hon tillträdde befattningen den 1 augusti.

Dags för Tällbergdagarna

Den 18–19 september håller Mellersta avdelningen av Sveriges advokatsamfund sina årliga studiedagar i Tällberg. På programmet står bland annat diskussion om advokatyrkets framtid, kopplat till projektet Advokat i framtiden, diskussioner om upphovsrättens framtid och en föreläsning om rekonstruktionen av Saab. Föreläsare är Advokatsamfundets chefsjurist Maria Billing, advokat Dennis Dicksen, advokat Peter Danowsky och biträdande juristen Jesper von Bahr.

Sista anmälningsdag är den 7 september. Program och anmälningsblankett finns på *www.advokatsamfundet.se/tallberg*. Inloggning på Advokatnätet krävs.

Kvinnokraft behövs i politik och näringsliv

Kvinnor kan och fler kvinnor behövs i näringslivet, den nationella politiken och Europapolitiken. Så löd Anna Maria Corazza Bildts budskap när hon gästade vårens sista Hildarylunch i Advokatsamfundets lokaler den 4 juni.

Ulf Franke lämnar Skiljedomsinstitutet

Efter 35 år på Stockholms handelskammares skiljedomsinstitut lämnar Ulf Franke under nästa år posten som generalsekreterare.

Klas Friberg ny biträdande länspolismästare

Rikspolischefen utsåg i juli Klas Friberg till ny biträdande länspolismästare i Västra Götaland. Friberg har sedan april fungerat som tjänsteförrättande biträdande länspolismästare, och var dessförinnan chef för länskriminalpolisen.

Advokater mest välklädda yrkesgruppen

Advokater är Sveriges bäst klädda yrkesmän, medan manliga lärare klär sig sämst av alla. Det tycker i alla fall 975 av tidskriften Kings läsare, som besvarat en rad frågor om livsstil och mode. Enligt undersökningen är dessutom advokaten Jens Lapidus Sveriges mest välklädde manlige författare.

Italienska ny ordförande i EYBA

European Young Bar Association, EYBA, valde vid sitt årsmöte i juni den italienska advokaten Gabriella Geatti till ny ordförande för perioden 2009-2010. Gabriella arbetar som skattejurist vid Chiomenti Studio Legala i Rom.

elt
ENGLISH LAW TRANSLATIONS

Auktoriserade översättningar av juridiska och finansiella texter

Välkommen till vårt nya Stockholmskontor: Scheelegatan 40A

Telefon:
Uppsala: 018-38 00 56
Stockholm: 08-661 37 75
Västerås: 021-13 11 06
Göteborg: 031-707 09 59
Örebro: 019-33 30 66

Hemsida www.elt.se
e-post: info@elt.se

FOTO: ULRIKA BRANDBERG (MINGEL)

MÅNADENS ADVOKAT Claes Zettermarck

”Karriären är inte en sprint utan snarare ett maraton”

Den välmeriterade affärsjuristen Claes Zettermarck är ny vice ordförande i Advokatsamfundet.

Han vill bland annat förbättra villkoren för advokater som enbart ägnar sig åt humanjuridik.

Vad säger du om uppdraget, hur känns det?

– Tack, det känns utmärkt. Det är såväl roligt som spännande och onekligen hedrande att få förtroendet.

Vad kan du tillföra samfundet?

– Förhoppningsvis ett visst affärsjuridiskt kunnande eftersom jag arbetat med internationell advokatverksamhet under många år. Jag har ett brett internationellt kontaktnät och bra insikt i både nationella och internationella affärsjuridiska förhållanden.

Vad har du för erfarenheter av advokatyrket?

– Första arbetet var som biträdande jurist och delägare i den numera nedlagda svenska byrån Palm-Jensen & Roos mot slutet av 1970-talet. 1983 började jag på den internationella advokatbyrån White & Case’s Stockholmskontor där jag arbetar i dag. Jag har haft en rad olika funktioner, bland annat var jag under 1,5 år chef för vårt kontor i Moskva.

Vilka frågor är viktiga att driva för Advokatsamfundet?

– Det finns givetvis flera, men de ekonomiska förhållandena för advokater som enbart ägnar sig åt humanjuridik är en. Jag tror inte det räcker med att enbart verka för höjda taxor, även om det givetvis är nödvändigt.

–Vi behöver även hitta och utveckla andra tjänster som den här gruppen av advokater kan tillhandahålla.

Hur är advokatrollen på väg att förändras?

– Med utgångspunkt från mina egna erfarenheter tror jag att vi går mot allt mer lagarbete, flera advokater samarbetar i projekten. När jag var ny i yrket var det i huvudsak enskild rådgivning till klienterna.

Hur vill du profilera Advokatsamfundet?

- Att värna advokatyrkets kärnvärden som oberoende, klientlojalitet, tystnadsplikt och regler till undvikande av intressekonflikter är alltid viktigt och sådant som vi ska lyfta fram.

Varför blev du advokat?

– Jag ville ägna mig åt det yrke inom juridiken som gav mig största möjlighet att kunna påverka min egen framtid. Och jag har inte blivit besviken, tvärtom. Jag kan inte tänka mig att arbeta med något annat.

Vad har du haft för förebilder inom yrket?

– Det är två advokater som jag jobbat med under olika perioder. På mitt första arbete var det den nu bortgångne Torsten Roos. Han var en oerhört skicklig och driven jurist, en lysande stilist, en man som verkligen kunde skriva! En annan förebild är amerikanen James Hurlock på White & Case. Han har förmågan att se olika entreprenörsmässiga möjligheter i advokatverksamheten och kan omsätta dem i praktiken. Han är arkitekten bakom vår globala expansion och närvaro i många länder som tog fart när Berlinmuren föll.

Ditt bästa råd till nya advokater?

– Att sträva efter balans, att inte ta på sig mer än de vill och tror att de orkar med. Kom ihåg att karriären inte är en sprint, utan snarare ett maratonlopp. Sedan tror jag också att det är bra med realistiska mål i yrkeslivet. Som någon nyligen så träffande uttryckte saken: det är inte så konstigt om man inte får spela Wimbledon när man bara spelar lite tennis på veckosluten.

Vad tycker du själv om att göra på fritiden?

– Att umgås med familjen är viktigt för mig, vi har nyss fått vårt första barnbarn. Sedan är det alltid skönt att röra på sig. Jag tränar ett par gånger i veckan och lyfter skrot. Det gör gott och så mår man bra av att ta i, dessutom blir man kanske också lite starkare.

PER JOHANSSON

FOTO: MICKE LUNDSTRÖM

LÄSTIPS – STRAFFRÄTT

Titel: Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut: en handbok och regelkommentar för skiljeförfaranden
Författare: Marie Öhrström
Förlag: Norstedts juridik
Boken ger en praktisk vägledning till olika typer av kommersiell tvistlösning.

Första delen är en översiktlig handbok om skiljeförfarande som behandlar frågor som olika typer av alternativa tvistlösningsmetoder, skillnaden mellan skiljeförfarande och rättegång i domstol, hur man skriver en bra skiljeklausul osv. Andra delen är en praktisk kommentar till Skiljedomsinstitutets regler som trädde i kraft 1 januari 2007 och ger en god insyn i hur ett skiljeförfarande hos SCC går till. Boken vänder sig till processadvokater, skiljemän, bolagsjurister och andra som i sin verksamhet kommer i kontakt med affärstvister.

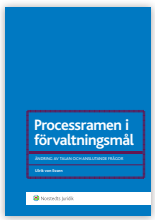

Titel: Processramen i förvaltningsmål
Författare: Ulrik von Essen
Förlag: Norstedts juridik
Boken undersöker hur processramen ska bestämmas, det vill säga vad som får prövas i ett förvaltningsmål. Fokus ligger på i vilken omfattning parterna kan ändra sin talan och i vilken utsträckning domstolarna kan påverka ramen för prövningen. Boken behandlar också ett antal närliggande frågor.

Framställningen består av tre delar. Första delen tar upp förvaltningsprocessens funktion och karaktär. Andra delen avhandlar parternas och domstolarnas bundenhet till yrkandena samt vilka möjligheter som finns att ändra dessa under processens gång. I den tredje delen görs motsvarande undersökning avseende de omständigheter som aktualiseras i målet.

NY JURIDISK TIDSKRIFT

Juridisk Publikation är en ny juridisk tidskrift som kom ut med sitt premiärnummer i maj.
Den är ett forum för juriststudenter och yrkesverksamma jurister att publicera analyser och debattera juridik. I bland annat USA och Storbritannien har de juridiska institutionerna så kallade ”law reviews” som drivs och styrs av studenter och nu har även Sverige fått sin första motsvarighet i Juridisk Publikation. Tidskriften som inledningsvis publiceras två gånger per år ska innehålla artiklar om juridiska problem och aktuella frågor inom samtliga rättsområden. För att säkerställa hög akademisk kvalitet granskas artiklarna innan publicering av Akademiska rådet som består av framstående jurister. Artiklarna kommer även att publiceras elektroniskt på tidningens webbsida där man även kan ta del av rättsfallsanalyser. Läs mer på tidskriftens webbsida *www.juridiskpublikation.se*.

AVHANDLING

Olof Ställvik: Domarrollen – rättsregler, yrkeskultur och ideal, Uppsala universitet
Avhandlingen är en rättsvetenskaplig studie av den svenska domarrollen ur ett rättsstatsperspektiv. Trots domarkårens betydelse för rättssamhället finns mycket lite forskning kring denna yrkesgrupp. Undersökningen omfattar bland annat en analys av den svenska domarens konstitutionella och rättsliga ställning, en historisk översikt och ett antal djupintervjuer med domare i olika skeden av sina karriärer. En slutsats i undersökningen är att domarens självständighet och oberoende inte kan garanteras bara genom grundlagarna. Rättskulturella faktorer och professionella ideal är minst lika viktiga. Författaren anser att domarnas professionella integritet hotas av Domstolsverkets alltmer aktiva roll. Fokusering på administrativ styrning och resultatmätning riskerar att underminera förutsättningarna för en dömande verksamhet som uppfyller rättsstatens krav. Studien ingår i det tvärvetenskapliga projektet ”Demokrati och deprofessionalisering”.

NY RAPPORT

Hanteringen av unga lagöverträdare – en utdragen process, Riksrevisionen, 2009 (RiR 2009:12)
Riksrevisionen har granskat hur rättsväsendet hanterar unga lagöverträdare. Granskningen visar att myndigheterna inte lever upp till lagens krav på hanteringen av ungdomsbrott. Det går för långsamt och fler brott borde kunna klaras upp. Rapporten som är den första i en serie granskningar av rättsväsendet finns att ladda ned på *www.riksrevision.se*.

Kontakta Juridiska biblioteket

Bitte Wölkert, bibliotekarie
Telefon: 08-459 03 20
E-post: biblioteket@advokatsamfundet.se

NY LITTERATUR I URVAL

ABS 09: Allmänna bestämmelser för småhusentreprenader med Konsumenttjänstlagen (Stockholm: Sveriges byggindustrier. 20 s.)
Alrutz, Marie: Alrutz’ advokatbyrå 1909–2009: en berättelse om en advokatverksamhet under 100 år (Stockholm : Alrutz’ advokatbyrå. 83 s.)
Bergstrand, Bengt Olof: LSS och LASS : stöd och service till vissa funktionshindrade (Höganäs: Kommunlitteratur. 128 s.)
*En bok i folkrätt/*Per Sevastik, red. (Norstedts juridik. 379 s.)
Dotevall, Rolf: Samarbete i bolag: om personbolag (2. uppl. Norstedts juridik. 180 s. Institutet för rättsvetenskaplig forskning; 184)
Falkanger, Thor: Introduktion til søretten/Thor Falkanger, Hans Jacob Bull, Lars Rosenberg Overby (3. udg. København: Thomson. 2008. 571 s.)
Forsberg, Niclas: Upphandling enligt LOU, LUF och LOV (Norstedts juridik. 358 s.)
Goyder, D. G: Goyder’s EC competition law/D.G. Goyder, Joanna Goyder, Albertina Albors-Llorens (5. ed. Oxford Univ. Press. 697 s.)
Granlund, Magnus: Förvaltningslagen (Studentlitteratur. 143 s.)
Internationell redovisningsstandard i Sverige: IFRS/IAS 2009 (6. uppl. FAR SRS förl. 668 s.)
*JO – lagarnas väktare/*Riksdagens ombudsmän; redaktörer: Jesper Ekroth och Kjell Swanström (Sveriges riksdag. 366 s.)
*Knophs oversikt over Norges rett/*utgitt av Kåre Lilleholt (13. utg. Oslo: Universitetsforlaget. 907 s.)
*Købsretten/*A. Vinding Kruse (4. udg. København: Thomson Reuters. 254 s.)
Maktbalans och kontrollmakt: 1809 års händelser, idéer och författningsverk i ett tvåhundraårigt perspektiv/ red. Margareta Brundin och Magnus Isberg (Sveriges riksdag. 597 s.)
Nergelius, Joakim: The constitutional dilemma of the European Union (Groningen : Europa Law Publishing. 125 s. Hogendorp papers; 8)
Stannow, Henrik: Musikjuridik: rättigheter och avtal på musikområdet/Henrik Stannow, Yngve Åkerberg, Håkan Hillerström (3. uppl. Stockholm: CKM, 2008. 661 s.)
Vahlne Westerhäll, Lotta: Läkarintyget i sjukförsäkringsprocessen (Lotta Vahlne Westerhäll, Stefan Thorpenberg & Magnus Jonasson (Stockholm: Santérus. 314 s.)
Zeller, Bruno: Damages under the Convention on Contracts for the International Sale of Goods (2. ed. – Oxford Univ. Press. 269 s.)
Äganderätten: dess omfattning och begränsningar/redaktör: Karin Åhman (Iustus. 165 s.)

Läs mer

Hela litteraturlistan finns på Juridiska bibliotekets webbplats, *www.juridiskabiblioteket.se*

VÄGLEDANDE UTTALANDE

Vägledande uttalande angående advokaters ingående av agentavtal med klienter

Fråga har uppkommit om det är förenligt med god advokatsed att advokater verksamma som agenter för idrottsutövare eller artister avtalar med klienter om:

- viss avtalstid som förlängs automatiskt om avtalet inte sägs upp inom angiven tid,
- att klienten under avtalstiden inte anlitar annan agent i frågor som omfattas av avtalet vid äventyr av skadestånd,
- debitering av skäligt arvode för advokatens räkning och till stöd för denna beräkning söker vägledning i ärendets tidsåtgång och svårighetsgrad samt resultatet av dess utförande,
- för det fall skäligt arvode under avtalstiden överstiger viss procent av klientens ekonomiska bruttoersättning från avtal förhandlade av advokaten under avtalstiden advokaten förbinder sig att reducera sitt arvode till detta belopp,
- att ersättningen enligt avtalet inte är tidsmässigt begränsad till avtalstiden och
- att tvist enligt avtalet skall avgöras genom skiljeförfarande.

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har vid sitt sammanträde den 11 juni 2009 antagit följande vägledande uttalande:

Utgångspunkten är att advokats uppdrag som agent för idrottsutövare eller artister är advokatverksamhet.

Regeln om advokatens roll och främsta skyldigheter finns i punkt 1 Vägledande regler om god advokatsed. Av denna bestämmelse framgår att en advokats främsta plikt är att visa klienten trohet och lojalitet. Advokaten har som en oberoende rådgivare att företräda och tillvarata klientens intressen på bästa sätt, inom ramen för gällande rätt och god advokatsed. Vidare framgår att en advokat aldrig får låta sitt handlande påverkas av exempelvis tanken på egna fördelar. Detta innebär att den som vänder sig till advokat måste kunna förlita sig på att advokaten iakttar trohet och lojalitet mot klienten samt uteslutande ser till och tillvaratar klientens intressen. Det framgår även av de vägledande reglerna om god advokatsed att det arvode som advokater debiterar sin klient skall vara skäligt. Dessa förhållanden är grundläggande vid utövande av advokatverksamhet och är även av fundamental betydelse för att advokaternas ställning och förtroende upprätthålls gentemot allmänheten och i rättssamhället. Principerna om oberoende och lojalitet utgör hörnstenar i de vägledande reglerna om god advokatsed.

Ett agentavtal som under viss tid binder en klient till viss advokat kan inte anses förenligt med de ovan redovisade principerna och strider därför mot god advokatsed. Detsamma gäller villkor om automatisk förlängning av avtal. Detta gäller oavsett om villkoret förenas med skadeståndspåföljd eller inte, eftersom en klient alltid fritt måste kunna välja advokat. Det arvode som en advokat debiterar skall vara skäligt. Något principiellt hinder mot att avtala om en begränsning av arvodet på sätt som ovan angivits kan inte anses föreligga. Däremot kan det inte anses förenligt med god advokatsed att advokaten erhåller ersättning enligt avtalet efter det att avtalstiden har löpt ut. Även att avtala med en idrottsutövare eller artist om att tvist skall avgöras genom skiljeförfarande anses strida mot god advokatsed om inte omständigheterna i det enskilda fallet talar häremot.

DISCIPLINÄRENDE BESLUT 2009

6 Advokat har glömt att för sin klients räkning överklaga migrationsdomstolens dom i vilken domstolen avslagit ansökan om uppehållstillstånd. Den omständigheten att överklagandefristen av annan orsak inte börjat löpa förändrar inte disciplinnämndens bedömning. Varning.

BAKGRUND

På *www.sr.se* framgick bland annat att advokat A glömt att överklaga migrationsdomstolens dom i vilken domstolen avslagit A:s klients ansökan om uppehållstillstånd.

ADVOKATENS YTTRANDE

I yttrande av den 7 december 2008 har A anfört följande.

I förstone kan anföras att det stämmer att han missat ett överklagande till Migrationsöverdomstolen, vilket är mycket illa. Det faktum att detta är den enda gång han försuttit en fatalietid, utgör inte mycket till försvar. Överklagandetider måste hållas. Det bör dock påpekas att hans klient fått sin sak prövad hos såväl Migrationsverket som Migrationsdomstolen, där han gjort sitt yttersta för klienten. För att ett överklagande ska prövas av Migrationsöverdomstolen krävs prövningstillstånd, vilket meddelas i ungefär två procent av de mål som överklagas av en enskild. Möjligheten för hans klient att få prövningstillstånd var således liten.

Då han fick information om att överklagandefristen försuttits kontaktade han omedelbart sin klient. Andra klienter ombokades och ett möte bestämdes till samma eftermiddag. Till detta möte medföljde en vän (hjälpperson) till klienten samt en journalist. Han beklagade det inträffade, och lovade att ansöka om återställande av försutten tid, samt att göra en ansökan om verkställighetshinder till Migrationsverket. Journalisten uppgav att hon skulle göra ett reportage om klientens situation, varför hon utbad sig om ett sammanträffande för en intervju med honom. Intervjun skedde två dagar senare. Vid intervjun har han förutom en redogörelse för ärendets gång, precis som framgår av radioreportaget, förklarat att han missat överklagandet och att detta är väldigt illa. Journalisten har inte vid något tillfälle uppgivit att intervjun syftade till att utgöra underlag för rapportering om ”olämpliga biträden”. Att bli uthängd på detta sätt i media känns tämligen olustigt, eftersom han anser sig själv arbeta seriöst i utlänningsärenden. Han försöker alltid sträva efter att ha klientens bästa för ögonen. Han vill även påpeka att journalistens uppgift om att han blivit påmind flera gånger om överklagandet inte är korrekt. Däremot har klientens hjälpperson kontaktat honom ett mycket stort antal gånger under målets handläggning. Han har på inget sätt försökt dölja sitt misstag, utan tvärtom omedelbart vidtagit de åtgärder som varit möjliga för att på bästa sätt ta till vara sin klients intressen. Samtliga dessa senare åtgärder har givetvis erbjudits kostnadsfritt. Klienten har dock, efter journalistens publicering, valt att inte höra av sig.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Styrelsen beslutade den 30 januari 2009 att uppta ett disciplinärende mot A. Advokaten har därefter beretts tillfälle att slutföra sin talan i ärendet.

KOMPLETTERANDE YTTRANDE FRÅN ADVOKATEN

I yttrande av den 15 februari 2009 har A anfört i huvudsak följande. Migrationsöverdomstolen har nu funnit att överklagandet har inkommit i rätt tid. Någon fatalietid har således inte försuttits. De av honom tidigare lämnade uppgifterna om att fatalietiden i det aktuella målet försuttits har i sin helhet byggt på uppgifter som lämnats honom av Migrationsverket och migrationsdomstolen. Dessa uppgifter har visat sig felaktiga. Det överklagande som ingivits till Migrationsöverdomstolen har således kommit in i rätt tid. Även om detta inte är rätt forum vill han nämna att dessa felaktiga uppgifter från myndigheternas sida har lett till stor skada för honom. Han har hängts ut som olämplig advokat av bl.a. Ekot, diverse tidningar och Advokatsamfundet. Han har inte erhållit några förordnanden från Migrationsverket sedan händelsen, således har han i stort sett drabbats av ett yrkesförbud.

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Av beslut från Migrationsöverdomstolen av den 19 december 2008 framgår bland annat följande.

A:s tidigare klient har bland annat ansökt om återställande av försutten tid för att överklaga migrationsdomstolens dom. Av länsrättens akt i målet framgår att länsrätten vid delgivning av sin dom avsett att tillämpa förfarandet med förenklad delgivning. I länsrättens akt saknas uppgift om att länsrätten, sedan domen sänts till sökanden, även skickat föreskrivet meddelande om att så skett. Vid sådant förhållande kan delgivning enligt reglerna om förenklad delgivning inte anses ha skett. Då det inte heller annars kan visas att sökanden tagit del av domen, saknas tidpunkt från vilken tiden för överklagande ska anses löpa. Eftersom tiden inte försuttits och domen därmed inte vunnit laga kraft saknas förutsättning att pröva ansökan om återställande av försutten tid. Ansökan härom ska därför avvisas. Migrationsöverdomstolen finner att den aktuella ansökan ska uppfattas även som ett överklagande av migrationsdomstolens dom. Detta överklagande kommer senare av Migrationsöverdomstolen att prövas i annan ordning.

NÄMNDENS BEDÖMNING OCH BESLUT

A har varit skyldig att bevaka överklagandefristen. Genom att inte göra detta har han allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

Den omständigheten att överklagandefristen inte börjat löpa i detta fall förändrar inte denna bedömning.

Därför tilldelar nämnden A varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Söker Du ett nytt jobb inom juridik?

För mer info gå in på Juridikjobb.se

juridikjobb.se

DISCIPLINÄRENDE BESLUT 2009

7 Advokat har försummat att sätta sig in i det regelsystem som reglerar rättshjälp och till följd därav bland annat kommit att lämna felaktiga uppgifter i fråga om vilket arbete som omfattas av rättshjälpen. Erinran.

BAKGRUND

Y har varit gift med Z. I juli 2006 beviljades Y av rättshjälpsmyndigheten rättshjälp i angelägenhet rörande äktenskapsskillnad, varvid A förordnades som rättshjälpsbiträde. I november 2007 väckte Y genom A vid K-stad tingsrätt talan mot Z med yrkande om äktenskapsskillnad. A betalade ansökningsavgift. I målet kom även att behandlas fråga om vårdnad om parternas son V, född år 1996, samt fråga om hos vem av föräldrarna denne skulle bo.

I slutet av mars 2007 förordnade tingsrätten om betänketid samt meddelade interimistiskt beslut rörande var V skulle bo. Samma dag förordnade tingsrätten advokat i K-stad att vara bodelningsförrättare vid bodelning mellan makarna Y och Z.

Den av tingsrätten utsedde bodelningsförrättaren kom inte att förrätta någon bodelning mellan makarna Y och Z. A biträdde vid upprättande av bodelningsavtal i maj 2007.

Den 2 november 2007 – efter att Y genom A fullföljt ansökan om äktenskapsskillnad – meddelade tingsrätten dom på äktenskapsskillnad samt meddelade förordnanden rörande V.

Rörande ersättning till A anförde tingsrätten i sin dom bl.a. följande.

Trots att ifrågavarande mål började handläggas vid tingsrätten den 17 november 2006 begärde A därefter förskott hos Rättshjälpsmyndigheten med 25 919 kronor. Den 22 februari 2007 tillerkände den myndigheten henne förskott med 20 000 kronor. Tingsrätten har nu att ta ställning till hur mycket A ska tillerkännas under hela den tid hon varit förordnad som rättshjälpsbiträde för Y.

Sedan A inkommit med kostnadsräkning har tingsrätten förelagt henne att justera den då den tagit upp icke ersättningsgillt arbete. I en reviderad kostnadsräkning har hon begärt ersättning med nytt belopp men även hänvisat till sin tidigare förskottsräkning som hon lämnat till Rättshjälpsmyndigheten. Hon har till tingsrätten nu också begärt ersättning för det mindre belopp hon inte erhållit i förskott. Någon arbetsredogörelse i den delen har hon emellertid inte lämnat. Tingsrätten har därför inhämtat den från Rättshjälpsmyndigheten. Sammanlagt har hon begärt ersättning för 21 timmars arbete enligt en högre timkostnadsnorm än den som utgår enligt rättshjälpslagen.

Av tingsrättens akt framgår att A upprättat en stämningsansökan samt tre kortare skrifter. Vidare har hon varit närvarande vid en muntlig förberedelse som pågått i en halvtimme. Det arbete som lagts ner av henne i kontakterna med tingsrätten får därför anses ha varit förhållandevis sparsamma. Att målet vid tingsrätten varit av enkel beskaffenhet kan naturligtvis bero på det av A nedlagda arbetet.

För att kunna avgöra om den av A begärda ersättningen är skälig får bedömningen främst göras utifrån hennes kostnadsräkningar med arbetsredogörelser. Av dessa framgår att A haft regelbundna kontakter med Y, främst genom telefonsamtal. Några närmare redogörelser för vad det nedlagda arbetet har avsett saknas i många fall. Med hänsyn till de brister som kostnadsräkningarna innehåller saknas underlag för att bedöma om den yrkade ersättningen är skälig. Varken målets art eller omfattning ger stöd för slutsatsen att det varit motiverat att lägga ner 21 timmars arbete. Enligt tingsrättens bedömning är en tidsåtgång motsvarande tio timmar skälig.

Vidare har A begärt ersättning för 450 kronor avseende ansökningsavgift. Y har emellertid redan innan ansökan om stämning lämnades in beviljats rättshjälp. Hon hade därför inte behövt erlägga någon avgift. A kan därför inte tillerkännas ersättning härför.

ANMÄLAN

Anmälan från Y, inkommen till Advokatsamfundet den 30 november 2007, avser att A brustit i sin handläggning av hennes ärende och visat prov på okunnighet angående vad som ingår i rättshjälp. Hon har anfört i huvudsak följande.

Hon var orolig för de höga kostnaderna i samband med en process. A lugnade henne och förklarade att hon endast skulle drabbas av en minimal kostnad i form av en rättshjälpsavgift. A informerade henne också om att bodelningskostnader skulle ingå i hennes rättshjälp, vilket föranledde henne att låta A i stället för den utsedde bodelningsförrättaren sköta bodelningen. Trots detta har A fakturerat henne med 12 000 kronor för sitt arbete med bodelning. Om hon skall betala detta bör A kräva att hennes före detta man betalar minst hälften av den kostnaden eftersom A representerat honom, som inte hade eget ombud, i lika stor om inte större omfattning som henne.

A, som visste att Y:s före detta man hotat henne och varit aggressiv mot henne, bad henne ombesörja att före detta maken undertecknade det av A upprättade bodelningsavtalet.

A gav inte in fullföljdsansökan till tingsrätten omedelbart efter att prövotiden om sex månader hade passerat. Efter att av tingsrätten ha fått reda på att någon fullföljdsansökan inte kommit in kontaktade Y A som svarade att ansökan var inskickad men att det ofta hände att tingsrätten slarvade bort papper. Några dagar senare hade tingsrätten fått in fullföljdsansökningen. Vid en förnyad kontakt med A fick Y till svar att A:s sekreterare glömt att skicka in ansökningen. Dom kunde trots detta inte meddelas eftersom det var problem med A:s fakturering och dom kunde inte meddelas innan detta var klart.

Trots att dom meddelades den 2 november 2007 skickade A den inte till Y förrän den 20 november 2007.

ADVOKATENS YTTRANDE

Hon kontaktades av Y för hjälp med äktenskapsskillnad och därmed sammanhängande frågor i anledning av en rekommendation från en gemensam bekant och inte på grund av att bodelningskostnaden skulle täckas av rättshjälp. Hon, som normalt inte arbetar med ärenden som betalas av allmänna medel, åtog sig ärendet endast av det skälet. Y var rädd för sin tidigare make, som gjorde sig skyldig till ständiga hot som ledde till polisanmälningar och kontakter med kvinnojouren. Han vägrade att förstå det svenska rättssystemet och vägrade totalt att bidra till att genomföra en bodelning eller ge någon form av kompensation till Y. Hon själv lyckades utverka att Y beviljades rättshjälp, varvid hon uppfattade att fråga om bodelning var en med äktenskapsskillnaden sammanhängande fråga. Hon hade också räknat med att tingsrätten skulle göra samma bedömning, vilket inte blev fallet.

Hon hade inte fått ersättning från rättshjälpen för ett mycket stort antal telefonsamtal från Y på grund av att hon inte specificerat samtalens innehåll. Detta innebär dock inte att Y inte fått juridiska tjänster för ytterligare 5 300 kronor, som Y självfallet inte har belastats med. Inte heller har hon tagit betalt för uppföljningsarbete om minst två timmar. Fakturabeloppet för bodelningsarbetet har

hon satt ned med 3 088 kronor exklusive moms, vilket innebär att hon utfört det arbetet för en timkostnad som i stort sett motsvarar rättshjälpsnormen (+400 kronor).

Om hon lämnat en korrekt upplysning om att rättshjälp inte omfattar arbete med bodelning hade Y antingen valt att inte vidta några rättsliga åtgärder och då inte fått någon ekonomisk kompensation alls, eller att bo kvar i före detta mannens lägenhet, vilket är en utopi. Alternativt hade hon anlitat annan advokat, som inte hade arbetat till lägre pris än rättshjälpsnormen, eller låtit bodelningsförrättaren genomföra bodelning, vilket hade lett till att hon fått betala hälften av bodelningsförrättarens kostnad och hela kostnaden för eget ombud. Hade Y under pågående förlikningsförhandlingar rörande bodelning begärt att före detta maken skulle betala hälften av ombudskostnaden hade någon förlikning med säkerhet inte kommit tillstånd.

Att förhandla fram lösningar om bodelningen utan kontakt med Z var en omöjlighet. Det är löjeväckande att påstå att hon därigenom skulle företräda honom. Y har fått rättshjälp från staten till ett sammanlagt värde om 36 000 kronor och därutöver – utan betalningsskyldighet – fått juridiska tjänster av henne till ett värde om 10 000-11 000 kronor. Hon har mer än väl kompenserat ekonomiskt för att ha lämnat en felaktig upplysning.

Sannolikheten för att Z skulle underteckna förlikningsavtalet var betydligt större om det redan var undertecknat av Y, som tycks tro att hon själv skulle ha maktmedel att framtvinga originalavtalet från Z.

Hon upprättade ansökan om fullföljd den 7 juni 2007. Hon gav in sin kostnadsräkning den 28 augusti 2007. Att den formella domen dragit ut på tiden är beklagligt men Y har inte lidit någon rättsförlust. Dröjsmålet är vidare väl så mycket att hänföra till tingsrättens arbetsbelastning.

GENMÄLE

Anmälaren har i skrivelse av den 22 januari 2008, vidhållit sin uppfattning och tillagt att hon – om hon fått ett korrekt besked om att rättshjälpen inte omfattade bodelning – självklart hade låtit den av tingsrätten utsedde bodelningsförrättaren agera vad avser bodelningen och att hon då i den delen hade klarat sig utan ombud. I stället meddelade A att bodelningsförrättaren inte behövde agera eftersom bodelningen ingick i rättshjälpen. Anmälaren har vidare tillagt att sexmånadersfristen löpte ut den 29 maj 2007, att ansökan om fullföljd i ofullständigt skick kom in till tingsrätten den 26 juli 2007, att kostnadsräkning gavs in den 28 augusti 2007, allt trots att hon redan inledningsvis hade påtalat för A att det var viktigt med skyndsam handläggning.

NÄMNDENS BEDÖMNING OCH BESLUT

Av utredningen framgår att A försummat att sätta sig in i det regelsystem som reglerar rättshjälp och till följd därav bland annat kommit att lämna felaktiga uppgifter i fråga om vilket arbete som omfattas av rättshjälpen. Härigenom har A åsidosatt sina plikter som advokat. På grund härav tilldelar nämnden A erinran enligt 8 kap. 7 § 2 st. rättegångsbalken.

KONTORSRUM SÖKES

Jurist med inarbetad verksamhet (ekonomisk familjerätt) söker kontor i Stockholm hos advokat eller annan jurist med civilrättslig inriktning. Flexibel och öppen för alla förslag, såväl innerstan som förort.

Juristfirman Inger Boman
08-6699203, 0730-929802
www.ingerboman.se

Representativt advokatkontor, *Kungsgatan 17 nära Stureplan*

Lokalerna har använts som advokatkontor sedan 1928. Omsorgsfull renovering har bevarat originaldetaljer med smakfulla, moderna tillägg.

Kontoret disponerar sju kontorsrum, sekretariat, lobby/bibliotek, pentry/möte, sammanträdesrum, kassavalv samt wc och omfattar 254m². Byggnad med moderna installationer som komfortkyla och bredband.

Lokalen kan tillträdas i september.

För ytterligare information, vänligen kontakta Mårten Persson, Fastighets AB Gusto, 0708 - 21 15 58, *mp@gusto.se*

Våra romantiska sekelskifteshotell är magnifikt belägna vid Europas största nationalpark Hohe Tauern.

Bad Gastein har Alpernas modernaste liftsystem med oslagbar fallhöjd.

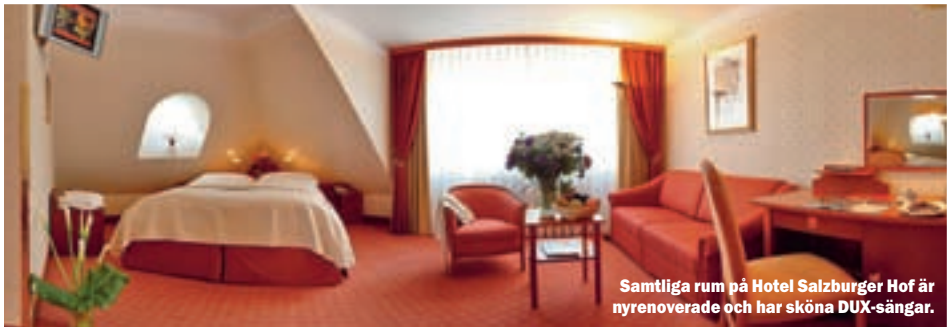

Samtliga rum på Hotel Salzburger Hof är nyrenoverade och har sköna DUX-sängar.

Ett klassiskt nyrenoverat 1800-talshotell, bad i varma källor, pister med 1 500 meters fallhöjd och Joseph Hölzl i köket – vad kan man mer begära?

En skidsemester på något av våra klassiska hotell i Bad Gastein är något att se fram emot. Hotellen uppfördes mellan 1882 och 1907 av den berömde italienska byggmästaren Angelo Comini och är nu helt nyrenoverade med högsta tänkbara boendestandard.

Guide Michelin-kockar

Den gastronomiska nivån når nya höjder varje kväll. Njut av lokalt producerade råvaror, tillagade av smått legendariske kökschefen Joseph Hölzl med sina gästande Guide Michelin-meriterade kockar.

Åk skidor i Alpernas modernaste liftsystem

I Bad Gastein har man investerat en halv miljard kronor under 2008 och 2009 i bl a två av Alpernas snabbaste liftar med Österrikes högsta fallhöjder. Du kan avverka 1 500 vertikala höjdmeter carvinpist i ett svep – svårslaget.

Nyhet! Bokar du före 31 oktober ingår **helpension**, värde 3 100 kr/pers.

Ring oss idag eller gå in på www.alpresor.se och boka vinterns skönaste vecka.

SALZBURG feel the inspiration!
SalzburgerLand

Hotel Salzburger Hof
BAD GASTEIN

Salzburg Airport
W. A. MOZART

Tel 0200-25 30 30 www.alpresor.se

NYA LEDAMÖTER DEN 11 JUNI 2009

Magnus Ahlström, Trägårdh & Falkenborn Advokatbyrå AB, Stockholm
Ester Andersson Zandvoort, Advokatfirman Frenander AB, Örebro
Ola Avdic, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm
Ulrika Bengtsson, Advokat Per Schånberg AB, Lund
Mette Christensen, Wistrand Advokatbyrå, Göteborg
Hans Dahlström, Hestra Advokatbyrå AB, Göteborg
Pontus Danielson, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Shanghai, Kina
Peter Edlund, Kjessler & Nolby Advokatbyrå KB, Göteborg
Lisa Hanicke, Advokatfirman Vinge KB, Göteborg
Cecilia Hautamäki, Magnusson Advokatbyrå, Stockholm
Agnetha Hillbom Tedeborg, Advokatfirman Åhlén & Lyreskog AB, Gävle
Lina Holmgren, Försvarsadvokaterna Stockholm HB, Stockholm
Christian Johansson, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm
Michael Krusin, Ramberg Advokater AB, Stockholm
Linda Landén, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm
Olof Larsberger, Linklaters Advokatbyrå AB, Stockholm
Maria Lehmann-Horn, Setterwalls Advokatbyrå, Stockholm
Mikael Lindgren, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm
Jörgen Möller, Advokatfirman Oebergs AB, Stockholm
Kristian Odebjer, Juristfirman Odebjer, Hong Kong, Kina
Björn Petersson, Advokatfirman Vinge KB, Stockholm
Sandra Putsén, Carlsson Rings Advokatbyrå HB, Norrköping
Staffan Seger, Moll Wendén Advokatbyrå AB, Malmö
Ola Sellert, Trägårdh & Falkenborn Advokatbyrå AB, Malmö
Maja Stenberg, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Göteborg
Poa Strömberg, Strömberg & Partners AB, Stockholm
Pär Westermark, Advokatbyrån Norell AB, Skellefteå

UTTRÄDDA LEDAMÖTER

Elin Ask, Helsingborg, 1 juni 2009
Thomas Edlund, Stockholm, 11 maj 2009
Torgny Lindberg, Stockholm, 11 juni 2009
Emilia Lundberg, Sollentuna, 6 juni 2009
Sandra Marinilli, Stockholm, 18 maj 2009
Bo Nilsson, Stockholm, 11 juni 2009
Jonas Pettersson, Stockholm, 8 juni 2009
Maria Rydnér, Eslöv, 8 maj 2009
Jerker Sellén, Göteborg, 11 juni 2009

AVLIDNA LEDAMÖTER

Bengt Akselsson, Boden, 1 maj 2009
Sören Falkman, Uppsala, 21 april 2009

REMISSÄRENDEN

Förteckning över remissärenden, i vilka samfundet avgivit yttrande

R-2009/0412 Betänkandet Aktiv väntan – asylsökande i Sverige (SOU 2009:19)
R-2009/0417 Delbetänkandet Miljöprocessen (SOU 2009:10)
R-2009/0464 Delbetänkandet Grundlagsskydd för digital bio och andra yttrandefrihetsrättsliga frågor (SOU 2009:14)
R-2009/0488 Promemorian Genomförandet av delar av Prümrådsbeslutet (Ds 2009:8)
R-2009/0501 Departementspromemorian Förbättrad utslussning från sluten ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret (Ds 2009:9)
R-2009/0517 Nordiska tjänstemannarapporten Samtjänstgöring mellan nordisk polispersonal
R-2009/0574 Promemorian Anstånd med inbetalning av skatt i samband med uttagsbeskattning
R-2009/0800 Publikationen Avtalsslutande vid internationella köp av varor (TemaNord 2009:507)
R-2009/0874 Betänkandet Skatterabatt på aktieförvärv och vinstutdelningar (SOU 2009:33)
R-2009/0980 Promemorian Beskattning av andelsbyten vid utflyttning
R-2009/1170 Promemorian Begränsad avdragsrätt för kapitalförluster på andelar i handelsbolag

Läs mer

Läs remissvaren på *www.advokatsamfundet.se*. Klicka på ”Advokatsamfundet tycker”.

Avtal kräver exacta översättningar

EXACTA ÖVERSÄTTNINGAR AB
Tel 08-22 00 44
info@exacta.nu
www.exacta.nu

Medlemmar i Advokatsamfundet erhåller förmånliga rumspriser.

HOTEL DIPLOMAT STOCKHOLM
08 459 68 00 www.diplomathotel.com

Tidskriften ADVOKATEN ges ut av Sveriges advokatsamfund

POSTADRESS
Box 273 21, 102 54 Stockholm
BESÖKSADRESS
Laboratoriegatan 4, Stockholm
Advokatsamfundets växel
08-459 03 00
E-POST
advokaten@advokatsamfundet.se
FAX
08-662 30 19
HEMSIDA
www.advokatsamfundet.se
ANSVARIG UTGIVARE
Anne Ramberg, Sveriges advokatsamfund
anne.ramberg@advokatsamfundet.se

REDAKTION
Chefredaktör Tom Knutson, 08-459 03 25
tom.knutson@advokatsamfundet.se
Journalist Ulrika Brandberg, 08-459 03 07
ulrika.brandberg@advokatsamfundet.se
REDAKTIONSRÅD
Anne Ramberg, Tom Knutson, André Andersson, Dennis Dicksen, Per E Samuelson, Ulrika Brandberg.
ADRESSÄNDRING
Advokatsamfundets ledamöter och biträdande jurister:
registrator@advokatsamfundet.se
Prenumeranter: 08-459 03 10 alternativt
prenumeration@advokatsamfundet.se

ANNONSANSVARIG
Lars Falk, Falk Media AB, 08-766 01 40, 070-686 35 35, larsfalk@falkmedia.eu
GRAFISK FORM OCH LAYOUT
Tidningsmakarna AB
KORREKTUR
Klara Ord Stockholm HB
TRYCK
Växjö Offset
MANUS
Manusstopp nästa nummer: 8 september. Sänds till Tom Knutson (e-post eller postadress ovan). Åsikter och förslag som framförs i artiklar står helt för författarnas eller de intervjuades räkning och behöver inte delas av Sveriges advokatsamfund. Redaktionen förbehåller sig rätten att stryka i längre inlägg. För ej beställda artiklar och bilder tar redaktionen inget ansvar.

ADVOKATENs texter lagras elektroniskt. Delar av tidskriften publiceras även på internet. Den som sänder material till tidskriften anses medge elektronisk publicering/lagring.

PRENUMERATIONSPRIS
Helår, 9 nr, 424 kr inkl. moms.
Studerande 106 kr inkl. moms.
© Sveriges advokatsamfund 2009
SVERIGES TIDSKRIFTER TS

Tidskriften ADVOKATEN är med i Sveriges Tidskrifter. Den TS-kontrollerade upplagan är 7 400 ex.
ISSN 0281-3505

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen
med den nya adressen på baksidan (ej adressidan) till
Sveriges advokatsamfund, Box 27321, 10254 Stockholm

Sju av Sveriges tio största advokatbyråer använder Zeteo™.

Vill du också vara med?
Ring 08-598 192 80.

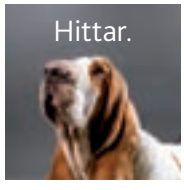

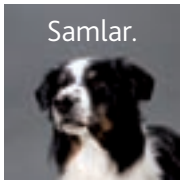

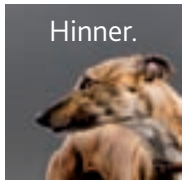

www.nj.se

Norstedts Juridik
ett Wolters Kluwer-företag